

Beleids evaluatie Kunstkuur 2019-2022

EVALUATIE VAN DE VOORWAARDEN EN PROCEDURES
VOOR KUNSTKUUR-SAMENWERKINGEN

Dries Van Herreweghe & Lode Vermeersch

KU LEUVEN

HIVA

ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR
ARBEID EN SAMENLEVING

BELEIDSEVALUATIE KUNSTKUUR 2019-2022

Evaluatie van de voorwaarden en procedures voor Kunstkuur-samenwerkingen

Dries Van Herreweghe & Lode Vermeersch

Projectleiding: Lode Vermeersch

Onderzoek in opdracht van Departement Onderwijs en Vorming

Gepubliceerd door
KU Leuven
HIVA - ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING
Parkstraat 47 bus 5300, 3000 LEUVEN, België
hiva@kuleuven.be
<http://hiva.kuleuven.be>

D/2022/4718/022 – ISBN 9789088361357

© 2022 HIVA-KU Leuven

Niets uit deze uitgave mag worden veeleevuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Lijst tabellen	5
Lijst figuren	7
1 Inleiding	9
2 Over Kunstkuur	11
2.1 Het ontstaan	11
2.2 Doelstellingen, aanvragen en ondersteuning	12
2.2.1 Doelstellingen	12
2.2.2 Aanvragen	12
2.2.3 Ondersteuning	13
2.3 Afgeronde en lopende Kunstkuur-samenwerkingen	14
3 Onderzoeksvragen	15
4 Methodologie	17
4.1 Websurveys	17
4.1.1 Websurvey voor de 'indieners'	17
4.1.2 Websurvey voor de 'niet-indieners'	18
4.2 Interviews	19
4.3 Digitale rondetafels	19
5 Ervaringen bij het indienen van een Kunstkuur-aanvraag	21
5.1 De communicatie over Kunstkuur	21
5.1.1 Communicatiekanaal	21
5.1.2 Initiatief	22
5.1.3 Kunstkuur-website	23
5.1.3.1 Informatie	23
5.1.3.2 Opties voor samenwerking en contactname	25
5.1.3.3 Inbedding website	26
5.2 De aanvraag- en beoordelingsprocedure	27
5.2.1 Motivatie aanvraag	27
5.2.2 De aanvraagprocedure	28
5.2.3 De beoordelingsprocedure	31
5.3 De gunnings- en uitbetalingsprocedure	34
5.3.1 Feedback gunning	34
5.3.2 Start- en einddatum	35
5.3.3 Ondersteuning	36
5.3.4 Personeelsmiddelen	36
5.3.5 Werkingsmiddelen	37
5.3.6 Kwaliteitszorg	38
5.3.7 Aanwerving van personeel	39
5.4 De afkeuringsprocedure	40
5.4.1 Contactname	40
5.4.2 Spreekuur	41
6 Ervaringen van academies die nog geen Kunstkuur-aanvraag indienden	43
6.1 Inleiding	43
6.2 Kanaal kennisname Kunstkuur	43
6.3 Redenen voor niet-indiening	45

7 Conclusies en aanbevelingen	49
7.1 Het Kunstkuur-beleid	49
7.1.1 Beleidsevaluatie	49
7.1.2 Draagvlak en appreciatie	49
7.1.3 Uitrol en deelname	50
7.1.4 Verduurzaming en herindiening	51
7.2 De implementatie van Kunstkuur vandaag	51
7.2.1 Communicatie over Kunstkuur	51
7.2.2 De aanvraagprocedure	52
7.2.3 De beoordelingsprocedure	53
7.2.4 De gunning en uitbetaling	54
bijlage 1 Overzicht deelnemers aan interviews en rondetafelgesprekken	59
bijlage 2 Vragenlijst interviews academies	60
bijlage 3 Structuur rondetafels	63
bijlage 4 Input wordclouds door rondetafel-deelnemers	65
Referenties	67

Lijst tabellen

Tabel 2.1	Kerncijfers Kunstkuur-aanvragen	14
Tabel 4.1	Overzicht respons websurveys	19
Tabel 4.2	Overzicht deelnemers rondetafels	20

Lijst figuren

Figuur 5.1	Via welke communicatiekanalen vernam uw academie voor het eerst iets over Kunstkuur? (N = 68)	22
Figuur 5.2	Wie nam voor uw academie het eerste initiatief om een Kunstkuur-aanvraag in te dienen? (N = 70)	23
Figuur 5.3	Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Technische aspecten) (N = 74)	24
Figuur 5.4	Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Informatie omtrent beoordeling)	24
Figuur 5.5	Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Informatie samenwerkingspartners)	25
Figuur 5.6	Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Inspiratie)	25
Figuur 5.7	Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Samenwerking)	25
Figuur 5.8	Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Contactname)	26
Figuur 5.9	Vindt u de structuur en inbedding van cultuurkuur.be duidelijk?	26
Figuur 5.10	Wat was voor jullie als aanvrager de belangrijkste motivatie/doelstelling om een Kunstkuur-project in te dienen? (meerdere antwoorden mogelijk, geen rangorde mogelijk)	28
Figuur 5.11	Hoe beoordeelt u volgend kenmerk van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Concontactmogelijkheden)	29
Figuur 5.12	Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Indientermijn)	29
Figuur 5.13	Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Lengte)	30
Figuur 5.14	Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Lengte naar goed- en afkeuring)	30
Figuur 5.15	Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Beoordeling)	32
Figuur 5.16	Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Beoordeling naar goed- en afkeuring)	33
Figuur 5.17	Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Calculator)	33
Figuur 5.18	Hoe tevreden bent u over de feedback/ondersteuning vanwege het departement Onderwijs en Vorming?	35
Figuur 5.19	Hoe tevreden bent u over de start- en einddatum?	35
Figuur 5.20	Is de voorziene ondersteuning in de vorm van lestijden/werkingsbudget voldoende om de doelstellingen van uw project(en) te verwezenlijken?	36
Figuur 5.21	Hoe tevreden bent u over het werkingsbudget?	37
Figuur 5.22	Hoe tevreden bent u over de kwaliteitszorg/administratie?	39

Figuur 5.23	Heeft uw academie specifiek voor de uitvoering van een Kunstkuur-project extra personeel angeworven?	40
Figuur 5.24	Contactname na afkeuring	40
Figuur 5.25	Automatische e-mail	41
Figuur 5.26	Spreekuur	41
Figuur 6.1	Via welke kanalen heeft u van Kunstkuur gehoord?	44
Figuur 6.2	Kennis Kunstkuur	45
Figuur 6.3	Is er een specifieke reden waarom uw academie tot nu toe nog geen Kunstkuur-aanvraag indiende?	46

1 | Inleiding

De samenwerking tussen het deeltijds kunstonderwijs (verder afgekort als dko) en het formeel leerplicht- en hoger onderwijs is een veel besproken thema in beleidsteksten (o.a. Smet, 2011; 2012; Vlaamse regering, 2015; Vlaamse regering, 2018) en in zgn. grijze literatuur (bv. Werkgroep Inhoudelijke vernieuwing DKO, 2008). Ook in internationale wetenschappelijke literatuur vinden we veel verwijzingen naar *partnerships* tussen gespecialiseerde kunsteducatieve instanties enerzijds en leerplichtscholen anderzijds (voor een overzicht zie: Vermeersch, 2017). Nagenoeg al die teksten gaan uit van de inhoudelijke meerwaarde die een dergelijke samenwerking voor alle betrokkenen kan hebben. De meerwaarde wordt gewoonlijk gesitueerd op zowel het niveau van (het beleid van) de *organisaties* (bv. Carlisle, 2011; Harland et al., 2005; Konings & van Heusden, 2014) als op het niveau van de *leerkrachten* (bv. Catterall & Waldorf, 1999; Remer, 2010) én de *leerlingen* (bv. Galton et al., 2012).

Specifiek voor de samenwerking tussen het dko en leerplicht- en hoger onderwijs in Vlaanderen is het duidelijk dat er op die verschillende niveaus (beleid, organisaties, leerkrachten en leerlingen) aanleidingen en aanknopingspunten voor samenwerking zijn, ook al zijn de organisatie en finaliteit van beide onderwijssystemen verschillend. Op basis van die vaststelling is in Vlaanderen het Kunstkuurprogramma (verder kortweg Kunstkuur) ontstaan. Het is een samenwerkingsprogramma dat uitgerold wordt door het Vlaamse ministerie van Onderwijs en Vorming. Onder de naam Kunstkuur stimuleert en financiert het ministerie de lokale samenwerking tussen telkens een academie en een school en ev. een andere externe partner.

Hoewel de internationale onderzoeksliteratuur unisono pleit voor dergelijke samenwerkingen is niet elke samenwerking per definitie geslaagd en leiden ook beleidsmaatregelen die aanzetten tot samenwerking niet noodzakelijk altijd het gewenste resultaat. Daarom is het belangrijk dergelijke maatregelen geregeld kritisch tegen het licht te houden. Dat is ook de inzet van deze studie waarin we een beleidsevaluatie van Kunstkuur maken.

2 | Over Kunstkuur

2.1 Het ontstaan

Kunstkuur is een vrij recent programma ingebed in het - eveneens recente - decreet voor het dko van 2018.¹ Deel van de juridische omkadering van het programma is ook het specifieke besluit van de Vlaamse regering van mei 2018.² De wettelijke basis van Kunstkuur dateert dus van 2018. De eerste uitvoering van Kunstkuur-projecten gebeurde vanaf het najaar van 2019. Kort ervoor verscheen ook de omzendbrief DKO/2019/01 die de werkingsmiddelen en de aanstelling van personeel voor de Kunstkuur-projecten verduidelijkt.

Het voorwerp van deze evaluatiestudie is dus een vrije nieuwe regeling. Bovendien is de maatregel vandaag nog in uitvoering, wat maakt dat onze evaluatie eerder een procesevaluatie is dan een klassieke ex-ante of ex-post beleidsevaluatie die respectievelijk vóór of na de uitvoering van een maatregel plaats vindt.

Kunstkuur is een recent beleidsprogramma maar toch kunnen we stellen dat de wortels ervan verder teruggaan dan 2018. Samenwerkingen tussen academies voor deeltijds kunstonderwijs en scholen in het leerplicht- en hoger onderwijs zijn immers niet nieuw. Een aantal samenwerkingsinitiatieven tussen de twee onderwijsvormen werd al vóór 2018 gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, met name de tijdelijke projecten ‘Muzische Vorming’ en ‘Kunstinitiatie’ (De Backer et al., 2016; Onderwijsinspectie, 2016). De eerste liepen sinds 1997, de tweede sinds 2005. Hier en daar was er ook een samenwerking die gesubsidieerd werd als dynamoPROJECT. Nog andere samenwerkingsinitiatieven tussen dko en regulier onderwijs werden niet gesubsidieerd door de centrale overheid maar maakten of maken gebruik van middelen van lokale besturen (Rekenhof, 2021). Zo bestaat er in Antwerpen een gemeentelijk programma dat de samenwerking tussen academies en het basis- en secundair onderwijs ondersteunt onder de naam ‘Kunstkuren’.³ In Zottegem loopt het gelijkaardige initiatief ‘Cultuurklassen’⁴ al sinds 1997.

Voor de vernoemde ‘tijdelijke projecten’ kunnen gezien worden als de ‘voorgangers’ van Kunstkuur, omdat ze net als Kunstkuur inzetten op samenwerking en via die samenwerking ook de visie- en praktijkontwikkeling van leerplichtscholen stimuleerden. Een andere gelijkenis is de ruimte die werd gegeven aan de academies, scholen en leerkrachten om naar eigen inzicht en gefocust op de eigen lokale situatie een projectvoorstel uit te werken en in te dienen.

1 Het decreet van 9 maart 2018 betreffende het deeltijds kunstonderwijs.

2 Het besluit van de Vlaamse regering van 8 mei 2018 betreffende de lokale samenwerkingsinitiatieven tussen scholen voor basis- en secundair onderwijs, instellingen voor hoger onderwijs en de academies voor deeltijds kunstonderwijs.

3 <https://www.stedelijkonderwijs.be/deacademies/over-de-academies>.

4 <http://www.sabkzottegem.be/node/88>.

2.2 Doelstellingen, aanvragen en ondersteuning

2.2.1 Doelstellingen

Kunstkuur heeft als doelstelling om de leerkrachten van de school en de leraren van een academie samen te brengen. Daarbij brengt de academieleraar expertise rond kunsteducatie binnen op de school, en omgekeerd kan hij of zij inspiratie opdoen uit de gebruikte lesmethodieken vanuit het basis-, secundair of hoger onderwijs. Vanuit die gedachte beoogt Kunstkuur meerdere concrete doelstellingen. Ze worden als volgt beschreven in hoofdstuk 8 van het dko-decreet:

- *1° het cultureel bewustzijn en de culturele expressie van de betrokken leerlingen basisonderwijs of secundair onderwijs versterken;*
- *2° het cultureel bewustzijn en de culturele expressie van de studenten hoger onderwijs versterken met het oog op hun latere professionele activiteiten;*
- *3° een duurzaam delend netwerk tussen leerkrachten basisonderwijs, secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs voor het organiseren van culturele leeractiviteiten tot stand brengen;*
- *4° het toeleiden van leerlingen basisonderwijs of secundair onderwijs die blijk geven van artistieke interesse en aanleg naar het deeltijds kunstonderwijs bevorderen' (Art. 136).*

2.2.2 Aanvragen

Bij elk Kunstkuur-project is steeds minstens één academie en één school voor basisonderwijs of secundair onderwijs of instelling voor hoger onderwijs betrokken. Op hun vraag kunnen ook andere externe culturele partners betrokken worden als ze relevant worden geacht voor het realiseren van de doelstellingen van het project. Het betrekken van externe partners kan van bij de aanvraag maar ook in de loop van de uitvoering van het project.

De aanvraag van ondersteuning voor een Kunstkuur-project gebeurt online. Daarvoor vullen de partners samen een webformulier in dat ook door beide moet worden ondertekend en ingediend. In de aanvraag geven de partners samen een omschrijving van de samenwerking, de duurtijd (max. drie jaar) en omvang van het project (max. 35 punten), de planning voor het komende jaar en de rol die elke partner zal vervullen. De Kunstkuur-website biedt een overzicht van mogelijke culturele partners (per provincie), een tool om partnerscholen te zoeken, een calculator om de puntenenveloppe te simuleren en tips en inspiratie om de aanvraag met de partners voor te bereiden. De website geeft ook informatie en praktijkvoorbeelden over lopende Kunstkuur-projecten. Op de KlasCement-website zijn lesmaterialen van andere Kunstkuur-projecten te vinden.

Het indienen van de aanvraag kan jaarlijks enkel tussen 1 december tot en met 15 februari. De bedoeling is een aanvraag te doen voor een project dat dan het daaropvolgende schooljaar start.

Alle aanvragen voor de ondersteuning van een Kunstkuur-project worden voorgelegd aan een beoordelingscommissie. De samenstelling van de beoordelingscommissie ligt vast in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 mei 2018. De commissie bestaat uit ambtenaren van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming, een vertegenwoordiging van de VLOR en externe experts. De leden van de beoordelingscommissie worden aangesteld door de onderwijsminister. Het gaat om een aanstelling van telkens één jaar. De samenstelling van de commissie kan dus jaarlijks veranderen. De taak van de commissie blijft echter dezelfde: een gemotiveerde rangschikking maken van de ingediende projectaanvragen. Die rangschikking gaat vervolgens naar de minister die de uiteindelijke beslissing tot ondersteuning neemt.

De beoordelingscommissie maakt haar rangschikking aan de hand van een set van criteria die zijn vastgelegd in datzelfde besluit van de Vlaamse Regering. De set bevat zowel inhoudelijke criteria (1°-5°) als criteria die te maken hebben met het partnerschap dat de aanvraag doet (6°-9°):

- 1° de wijze waarop het delen, aanwenden en verhogen van expertise tussen leerkrachten en eventueel een externe partner op de klasvloer tot stand komt;
- 2° het aanwezig zijn van een gezamenlijke inschatting van de beginsituatie inzake kunst- en cultuureducatie van de school voor basis-, secundair of hoger onderwijs, daarbij kan het voorstel zich baseren op de eerdere kunst en cultuurervaringen van de school;
- 3° de mate waarin het voorstel tegemoetkomt aan de specifieke behoeften en context van de scholen, de instellingen voor hoger onderwijs en de academie in kwestie;
- 4° het potentieel van het voorstel om leerlingen basis- of secundair onderwijs naar het deeltijds kunstonderwijs toe te leiden;
- 5° de mate waarin de leeractiviteiten die het cultureel bewustzijn en de culturele expressie verhogen, worden geïntegreerd in, of aansluiten bij de reguliere lespraktijk van de scholen of de instellingen voor hoger onderwijs in kwestie;
- 6° het procentueel aandeel van leerlingen die beantwoorden aan de leerlingenkenmerken (...) of de gelijkekansen-indicatoren (...) of de deelname van een school voor buitengewoon onderwijs aan het samenwerkingsinitiatief;
- 7° de relevante deelname van een externe partner aan het samenwerkingsinitiatief wordt beoordeeld volgens de criteria, vermeld in 1° tot en met 5°;
- 8° de deelname van een academie en een school of instelling voor hoger onderwijs, of beide, die nog niet eerder deelnamen aan een lokaal samenwerkingsinitiatief;
- 9° er wordt gestreefd naar een evenwichtige verdeling van de lokale samenwerkingsverbanden over de verschillende onderwijsnetten.⁵

2.2.3 Ondersteuning

Voor goedgekeurde projectaanvragen ontvangt de betrokken academie een Kunstkuur-puntenenveloppe die in lestijden wordt omgezet. Hiermee kan de academie vanaf 1 september tijdelijk een leraar aanstellen (op schooljaarbasis). Die leraar kan in de Kunstkuur-lestijden niet vastbenoemd worden, maar bouwt wel dienstanciënniteit op. Ook kunnen met de punten meerdere leraren worden aangesteld, al is het wel de bedoeling – zo maakt de Kunstkuur-website duidelijk – dat de academieleraar ‘een duurzame aanwezigheid’ vormt op de school.

Naast de punten voor de aanstelling van één of meerdere Kunstkuur-leraren wordt ook een jaarlijks werkingsbudget voorzien. De hoogte van dat budget is afhankelijk van de toegekende lestijden. De puntenenveloppe bedraagt per project max. 35 punten (d.w.z. 7 lestijden per week en minimaal 53 te bereiken leerlingen), hetgeen staat voor een werkingsbudget op jaarbasis van maximaal 995 euro.⁵ Bij minder punten verlaagt ook het werkingsbudget evenredig. De koppeling tussen de punten en de werkingsmiddelen is in een Omzendbrief vastgelegd. Die maakt ook duidelijk dat het werkingsbudget enkel kan aangewend worden voor: materiaalkosten, vervoerskosten en uitrustingskosten voor het lokale samenwerkingsinitiatief, en de vergoeding van externe partners, en toegangsgelden. Academies moeten hun Kunstkuur-werkingsuitgaven kunnen staven al worden ze hier door de Vlaamse overheid zelden op gecontroleerd.

De meeste samenwerkingsverbanden vragen het maximum van 35 punten aan. Initiatieven die niet die maximale puntenenveloppe van 35 punten hebben aangevraagd, maar in de loop van de samenwerking deze graag uitbreiden tot maximaal 35 kunnen dit jaarlijks vóór 15 februari aanvragen. Zowel voor de personeelsmiddelen als de werkingsmiddelen geldt dat het schoolbestuur van de academie de begunstigde is.

⁵ Initieel (in 2019) was dit bedrag €1056. Sinds december 2020 is dit teruggebracht naar €995.

2.3 Afgeronde en lopende Kunstkuur-samenwerkingen

Bij publicatie van deze studie zijn al vier lichtingen van Kunstkuur-projecten gestart. De eerste samenwerkingen begonnen in het schooljaar 2019-2020. Die samenwerkingen liepen in juni 2022 ten einde en zijn daarmee de eerste lichting projecten die helemaal afgerond is.

De onderstaande tabel geeft de kerncijfers van de Kunstkuur-aanvragen per schooljaar.

Tabel 2.1 Kerncijfers Kunstkuur-aanvragen

	Kunstkuur-aanvragen 2019	Kunstkuur-aanvragen 2020	Kunstkuur-aanvragen 2021	Kunstkuur-aanvragen 2022
Aantal ingediende aanvragen	316	187	109	142
Aantal afgekeurde aanvragen	218	83	26	58
Aantal goedgekeurde aanvragen	98	104	83	84
Kans op goedkeuring bij aanvraag	31,0%	55,6%	76,1%	59,1%
Aantal academies betrokken bij de goedgekeurde projecten	56	63	51	41
Aantal scholen betrokken bij de goedgekeurde projecten (unieke scholen)	98	101	82	82
<i>Scholen in basisonderwijs</i>	76	81	61	65
<i>Scholen buitengewoon basisonderwijs</i>	7	2	9	6
<i>Scholen in secundair onderwijs (incl. buitengewoon)</i>	20	18	17	16
<i>Scholen buitengewoon secundair onderwijs</i>	5	4	2	1
<i>Hogescholen</i>	2	2	4	1
Aantal betrokken leerlingen bij de goedgekeurde projecten	Tussen 4 400 en 4 600	Tussen 4 500 en 4 700	Tussen 3 800 en 4 000	Tussen 3 600 en 3 800

Bron Ministerie van Onderwijs (eigen bewerking)

Uit de bovenstaande tabel is op te maken dat het absolute aantal aanvragen nooit zo groot was als in het eerste jaar (2019). Gezien het beschikbare budget was ook het aantal afgekeurde aanvragen nooit groter dan in dat jaar. Nooit was de goedkeuringskans dan ook lager dan in 2019. Vanaf het tweede jaar maakte elke aanvraag meer dan 50% kans om te worden goedgekeurd.

Het type van scholen dat betrokken is bij de goedgekeurde aanvragen bleef bij de vier lichtingen min of meer stabiel. In ongeveer vier vijfde van de projecten is een school voor basisonderwijs betrokken. In iets minder dan een vijfde van de samenwerkingsverbanden zit een school voor secundair onderwijs. Het aantal projecten met een hogeschool bedraagt slechts 2%. Deze cijfers zijn mogelijk wel wat misleidend want afgezet tegenover het totaal aantal basisscholen, secundaire scholen en hogescholen in Vlaanderen, zijn de goedgekeurde Kunstkuur-samenwerkingen vrij gelijkmatig gespreid over de onderwijsniveaus (basis, secundair, hoger onderwijs).⁶

⁶ In het schooljaar 2020-2021 waren er in Vlaanderen 2 678 basisscholen (hiermee bedoelen we de scholen die enkel kleuteronderwijs, enkel lager onderwijs of kleuter- én lager onderwijs organiseren), 1 122 scholen voor voltijds en deeltijds secundair onderwijs en 22 hogescholen en universiteiten. De verhoudingen tussen deze aantallen (respectievelijk 71,0% en 28,4% en 0,6%) komen grosso modo overeen met de verhoudingen tussen het aantal scholen in het basisonderwijs, secundair onderwijs en hoger onderwijs betrokken bij een goedgekeurde Kunstkuur-aanvraag (respectievelijk 71,0% en 23,8% en 5,3%).

3 | Onderzoeksvragen

In deze studie houden we de voorwaarden en procedures bij de aanvraag- en gunning van Kunstkuur-projecten tegen het licht. Daarbij beantwoorden we deze zes onderzoeksvragen:

1. *In welke mate beschouwen de indieners van een Kunstkuur-project de aanvraag- en gunningsprocedure als efficiënt?*
2. *In welke mate beschouwen de indieners van een Kunstkuur-project de aanvraag- en gunningsprocedure als effectief in het licht van de doelstellingen van Kunstkuur?*
3. *Hoe beoordelen de indieners van een Kunstkuur-project het gebruik van de puntenenveloppe, het werkingsbudget, het op- en neerschalen en andere personeelsgerelateerde issues?*
4. *Hoe beoordelen de indieners van een Kunstkuur-project het verloop van het indienen van de samenwerkingsovereenkomst, de jaarlijkse evaluatie, en de jaarplanning via het platform cultuurkuur.be?*
5. *Hoe beoordelen de indieners van een Kunstkuur-project de relevantie en inhoudelijke meerwaarde van bovengenoemde documenten?*
6. *Welke drempels ervaren academies om al dan niet deel te nemen aan Kunstkuur?*

4 | Methodologie

De zes bovenstaande onderzoeksvragen werden door ons onderzocht door middel van een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden: een surveyonderzoek, interviews en rondetafels. De triangulatie van onderzoeksmethoden heeft als voordeel dat er zo vanuit verschillende visies en invalshoeken gekeken wordt naar een bepaald verschijnsel. Daarbij is het de bedoeling om overeenstemming te vinden tussen de uitkomsten van de verschillende onderzoeksmethoden of de verschillen te duiden (Miles & Huberman, 1994).

4.1 Websurveys

Een eerste vorm van dataverzameling binnen dit onderzoek betrof het enquêteren van de erkende academies voor deeltijds kunstonderwijs. Aangezien bij elke Kunstkuur-aanvraag een academie betrokken is en bij elke goedgekeurde aanvraag het bestuur van de academie de verantwoordelijkheid draagt over zowel personeels- als werkingsmiddelen, vormen zij een interessante bron van informatie voor ons onderzoek. Twee websurveys werden naar de academies gestuurd.

4.1.1 Websurvey voor de 'indieners'

Een eerste websurvey werd gestuurd naar alle academies die de voorbije jaren minstens één Kunstkuur-aanvraag hebben ingediend. We noemen hen verder de 'indieners'. Het ging hierbij zowel om indieners van wie de aanvraag werd goedgekeurd ('goedgekeurde indieners') als om academies waarvan de aanvraag niet werd gehonoreerd ('afgekeurde indieners'). Dit zijn ook deels overlappende groepen gezien een aanvraag bij de eerste lichting kan zijn afgekeurd terwijl diezelfde academie voor een andere aanvraag bij de tweede lichting wel ondersteuning kan hebben gekregen. Zelfs binnen éénzelfde jaargang kan de ene aanvraag gehonoreerd zijn terwijl een andere een afkeuring kreeg.

Deze eerste websurvey werd geadresseerd aan de academies uit de eerste drie lichtingen (2019-2020-2021). Op het moment van de voorbereiding van de survey was de gunningsbeslissing voor de vierde lichting (2022) immers nog niet definitief. Door verschillende jaargangen tegelijk aan te schrijven werd abstractie gemaakt van het aantal jaar ervaring met Kunstkuur dat de respondenten op het moment van de enquêtering hadden.

Op inhoudelijk vlak werden de items in de vragenlijst gerelateerd aan de eerste vijf onderzoeksvragen. Via de vragen werd gepeild naar de ervaring én mening van de indieners in kwestie. Er werd dieper ingegaan op verschillende aspecten van de aanvraag- en gunningsprocedure. Concreet werden vragen gesteld over:

- de communicatie over Kunstkuur;
- de initiatiefname om een aanvraag in te dienen;
- de aanvraagprocedure zelf;
- de beoordeling;
- de gunning van de aanvraag en uitbetaling (indien van toepassing);
- de afkeuring van de aanvraag (indien van toepassing).

Aan de respondent werd gevraagd de antwoorden te relateren aan het laatst ingediende dossier. Dit werd expliciet gevraagd omdat de aanvraagprocedure in de loop van de lichtingen hier en daar licht gewijzigd werd en we vooral de meest actuele ervaringen wilden capteren.

De totale populatie van (unieke) academies die in een van de eerste drie jaargangen een aanvraag voor Kunstkuur-ondersteuning hebben gedaan, bedraagt 140. In totaal namen 76 onder hen deel aan deze eerste survey. 62 hebben de vragenlijst volledig ingevuld, 14 gedeeltelijk. Dit komt neer op een responsgraad van 54,3%.

Om na te gaan of er geen sprake was van selectieve (non-)respons vergeleken we de verhouding tussen het aantal goedgekeurde aanvragen en het aantal niet-goedgekeurde aanvragen binnen de totale aangeschreven populatie met diezelfde verhouding in de gerealiseerde steekproef. Die bleek vrij gelijkaardig. Binnen de totale populatie werden over de verschillende Kunstkuur-edities heen 49% van de aanvragen goedgekeurd en dus 51% afgekeurd. Bij de academies die de enquête invulden betreft dit respectievelijk 54% en 46%. Samen met de hoge responsgraad geeft dit een bijkomende zekerheid dat op basis van de enquêtedata representatieve uitspraken kunnen gedaan worden voor de gehele populatie van academies.

4.1.2 Websurvey voor de 'niet-indieners'

De tweede survey was gericht aan alle academies die nog geen aanvraag hebben ingediend. De items die we hen voorlegden waren uitsluitend bedoeld om de zesde onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden. Het betrof bijgevolg een veel kortere vragenlijst dan de eerste websurvey. De vragen hadden vooral betrekking op de bekendmaking van het Kunstkuur-programma en de ervaren drempels om een aanvraag in te dienen. Omdat we niet uitgingen van specifieke hypothesen omtrent de niet-indiening, werden naast gesloten vragen ook enkele open vragen gesteld.

Analoog aan de eerste survey baseerden we ons ook voor deze tweede survey op de aanvragen van de eerste drie lichtingen (2019-2020-2021).

In het totaal zijn er 27 academies die tijdens de eerste drie jaargangen geen enkele Kunstkuur-aanvraag indienden. Zij werden allen via mail uitgenodigd tot deelname aan de survey. Uiteindelijk zijn 23 academies op die uitnodiging ingegaan, waarvan 19 de vragenlijst volledig hebben ingevuld. Naast deze groep waren er ook 2 academies die nog nooit zelf een aanvraag hadden ingediend maar dat wel al hadden gedaan via een andere (partner)academie op dezelfde campus. Deze werden uit het verzendbestand weggelaten aangezien zij niet verder konden bevraagd worden over de redenen van hun niet-deelname. De responsgraad voor de tweede survey was 79,3%, opnieuw een resultaat dat voldoende hoog is om uitspraken te kunnen doen voor de hele groep van 'niet-indieners'.

Beide websurveys werden gelijktijdig uitgestuurd en liepen elk ongeveer één maand (eind mei-begin juli 2022). Ze werden geadresseerd aan de directie of andere leidinggevende van de academie. Hiervoor werd gebruik gemaakt van de e-mailadressen aangeleverd door het Vlaams ministerie van Onderwijs en Vorming. Tijdens de derde week van enquêteringsperiode gebeurde ook een telefonische opvolging bij alle academies die nog niet geantwoord hadden.

In de onderstaande tabel vatten we de respons op de twee websurveys samen.

Tabel 4.1 **Overzicht respons websurveys**

	Aangeschreven populatie	Respons (volledig ingevuld)	Respons (volledig + gedeeltelijk ingevuld)	Responsgraad
Survey 1: 'Indieners'	140	62	76	54,3%
Survey 2: 'Niet-indieners'	27	19	23	79,3%

4.2 Interviews

Naast de websurveys deden we ook een aantal semigestructureerde interviews. De interviews hadden vooral de bedoeling om opvallende trends in de surveydata te helpen interpreteren. Er werden eerst drie diepte-interviews afgenomen bij drie verschillende academies. De geïnterviewden waren verantwoordelijken die al ruime ervaring hadden met het voorbereiden en indienen van Kunstkuur-aanvragen. Daarna werden ook interviews afgenomen bij andere stakeholders, met name medewerkers van:

- CANON Cultuurcel, de cultuurcel van het ministerie van Onderwijs en Vorming;
- AGODI, het agentschap voor onderwijsdiensten;
- de afdeling Basisonderwijs en Deeltijds Kunstonderwijs van het ministerie van Onderwijs en Vorming;
- de afdeling Communicatie van het ministerie van Onderwijs en Vorming;
- een externe beoordelaar uit de Kunstkuur-beoordelingscommissie.

Alles samen vonden zes interviews plaats, waarbij soms meerdere personen aanwezig waren om ons te woord te staan. In het totaal kregen we input van negen interviewees. Het ging telkens om directe betrokkenen bij de Kunstkuur-maatregel. De interviews met hen vonden plaats in september en oktober 2022. Ze duurden elk ongeveer een uur.

4.3 Digitale rondetafels

Tot slot werden ook drie digitale rondetafels georganiseerd om bijkomende kwalitatieve informatie te verzamelen. Tijdens deze rondetafelgesprekken legden we de conclusies van de twee surveys en de interviewronde voor aan een *mixed group* van academies en partnerscholen die betrokken zijn of waren bij één of meerdere Kunstkuur-projecten.

De selectie van de deelnemers aan de rondetafels is gebaseerd op de groep van academies die ooit al een Kunstkuur-aanvraag deden. Uit deze lijst werden vervolgens academies geselecteerd die antwoord hadden op de survey, aangezien zij zo al op de hoogte waren van het onderzoek. Daarenboven waren zij - daar gingen we vanuit - wellicht meer bereidwillig om deel te nemen aan een vervolg in de vorm van een rondetafelgesprek. Bijkomend werd ervoor geopteerd om de academies die reeds deelnamen aan het onderzoek van de onderwijsinspectie rond Kunstkuur te ontzien, om hen niet te overbevragen. Vervolgens werden de resterende academies onderverdeeld naargelang grootte, aantal Kunstkuur-projecten en soort partnerschool (basisschool, secundair onderwijs, buitengewoon onderwijs, hoger onderwijs). Op basis van deze criteria werd een selectie van ruim 20 academies gemaakt die binnen deze categorieën verschillen om zodoende een maximale variatie te bekomen.

Met de rondetafels mikten we vooral op 'duo's' van telkens één persoon uit een academie en één persoon uit een partnerschool die samen al een project hadden ingediend. Zo werden op basis van de selectie van de academies vervolgens ook de partnerscholen gecontacteerd. Op die manier konden we de interpretatie en argumentatie van beide 'kanten' van het samenwerkingsinitiatief in kaart

brengen. Soms waren de ‘duo’s’ echter ook verspreid over twee rondetafels of namen de aangesproken personen los van de partnerorganisatie deel.

De verschillende rondetafels verliepen telkens volgens een vast en vooraf bepaald stramien (zie bijlage 3). Net zoals de interviews behandelde deze de verschillende aspecten binnen de aanvraag- en gunningsprocedure alsook de communicatie omtrent Kunstkuur. De deelnemers aan de rondetafels konden daarbij zelf aangeven aan welke stappen van de procedure zij extra aandacht in het gesprek wilden geven.

Aanvullend werd de respondenten ook gevraagd naar de algemene sterktes en zwaktes van Kunstkuur. Dit werd telkens gedaan aan de hand van *wordclouds*, waarbij de deelnemers in een aantal woorden hun reactie konden meedelen. De output van al deze *wordclouds* is opgenomen in bijlage 4 van dit rapport.

De rondetafels vonden plaats op 13, 18 en 20 oktober 2022. Ze werden, net als de interviews, opgenomen en naderhand op basis van de transcripties geanalyseerd.

Tabel 4.2 **Overzicht deelnemers rondetafels**

Organisatie van de deelnemers	Rondetafel 1	Rondetafel 2	Rondetafel 3
Academies	3	3	8
Leerplichtonderwijs (basisonderwijs, secundair onderwijs, incl. buitengewoon onderwijs) en hogescholen	2	4	3

5 | Ervaringen bij het indienen van een Kunstkuur-aanvraag

Onderstaande paragrafen geven een inzicht in de procedures vanuit het standpunt van verschillende academies in Vlaanderen die sinds de start van het project een Kunstkuur-aanvraag hebben ingediend. Het indienen van een dossier is hierbij het voornaamste criterium, niet het effectief plaatsvinden van het project. We beschrijven dus de respons van zowel academies met goedgekeurde als met afgekeurde aanvragen. Dit op basis van zowel de websurveys als de kwalitatieve informatie uit interviews en rondetafels.

Naast de univariate resultaten werden de surveyantwoorden ook gekruist met een aantal bijkomende variabelen om na te gaan of er binnen bepaalde deelgroepen opvallend andere antwoordpatronen waar te nemen zijn. Concreet werd er op die manier gekeken naar correlaties met de grootte van de academie (aantal leerlingen), type school (hetzij Muziek, Woordkunst en Dans, hetzij Beeldende en Audiovisuele Kunsten, hetzij een combinatie van beiden), het laatste aanvraagjaar voor een Kunstkuur-ondersteuning en het aantal goedgekeurde vs. afgekeurde projecten.

Ook werd nagegaan of antwoordpatronen verschillende naargelang het aantal ingediende dossiers. Het kruisen met het aantal ingediende projecten vertrok vanuit de hypothese dat er een soort 'lerend effect' speelt naarmate meer aanvragen worden ingediend. Aan de hand van de data werden hier echter geen significante verschillen teruggevonden.

Uiteindelijk werd besloten om enkel de resultaten in het rapport op te nemen van de kruisingen met de variabele die aangeeft of de academie in kwestie een meerderheid van goedgekeurde dan wel afgekeurde aanvragen heeft doorheen de jaren.⁷ De hypothese hierbij is dat een hoger aantal goed- of afkeuringen de perceptie over de aanvraagprocedure respectievelijk positief of negatief zou beïnvloeden. Dit was de enige variabele die resultaten opleverde met significante verschillen die strookte met bevindingen uit de kwalitatieve informatie.

Een belangrijke kanttekening bij al deze kruisingen is het feit dat ondanks een degelijke responsgraad, het aantal observaties nog steeds relatief beperkt is om uitgebreide multivariate analyses uit te voeren. Bij een groter aantal observaties hadden andere variabelen mogelijks ook meer significante verschillen opgeleverd.

5.1 De communicatie over Kunstkuur

5.1.1 Communicatiekanaal

Hoe vernamen de academies die later een aanvraag indienden voor het eerst iets over Kunstkuur? Uit de survey blijkt dat de grootste groep van deze academies het eerst iets vernam over Kunstkuur via een digitale nieuwsbrief van de Vlaamse overheid. Ook websites zijn duidelijk een belangrijke eerste

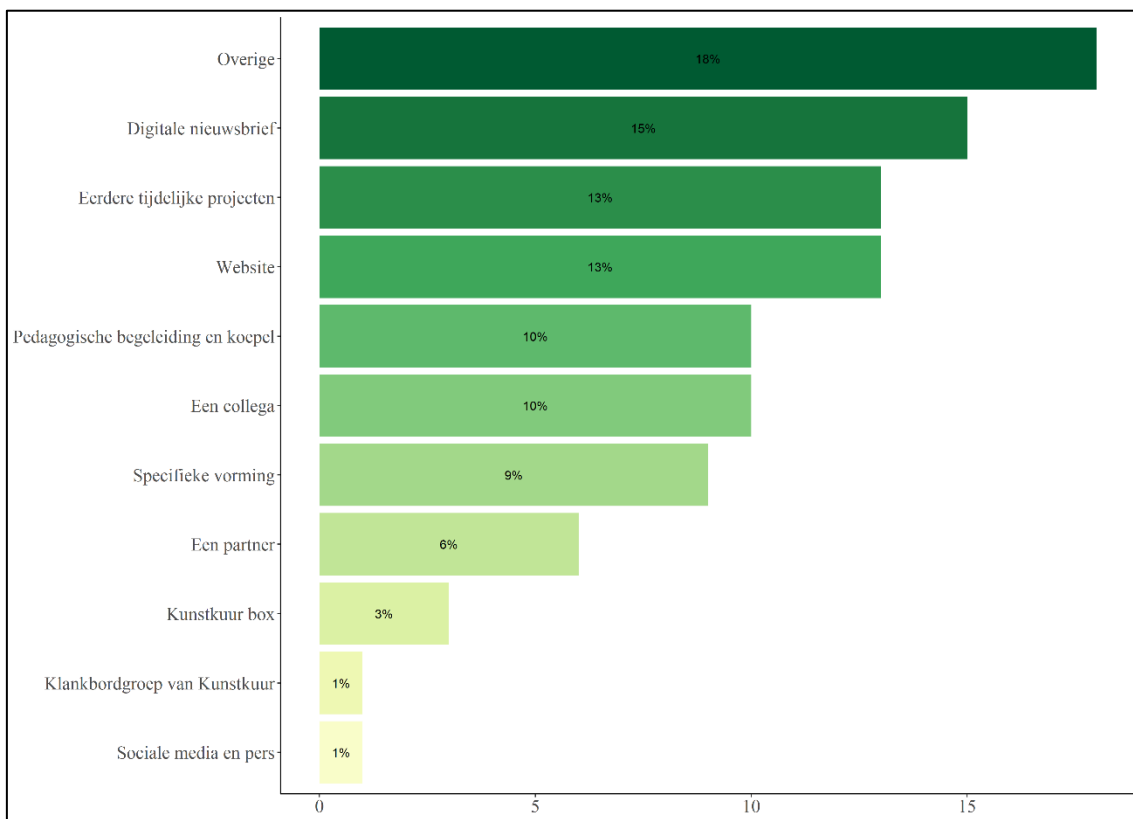
⁷ De kleine groep met een gelijk aantal goedgekeurde en afgekeurde aanvragen werd bij de groep met goedgekeurde aanvragen gevoegd.

punt van informatie. Verder hebben veel academies Kunstkuur leren kennen via een eerder tijdelijk project (cf. hoofdstuk 2). Het netwerk van collega's, partners, begeleiders en vormers speelt duidelijk ook een sterk informerende rol. Sociale media doen dat minder.

De klankbordgroep van Kunstkuur en de Kunstkuur-box⁸ werden slechts door enkele respondenten aangeduid als de manier waarop ze voor het eerst iets over Kunstkuur vernamen. Dit wil niet zeggen dat deze communicatiekanalen helemaal niet gekend of benut worden. Zo hoorden we in de interviews en rondetafels verschillende getuigenissen over van het gebruik van de Kunstkuur-box. De box en de Kunstkuur-website worden echter duidelijk nog meer gebruikt om bijkomende informatie in te winnen en/of te delen met partners dan als eerste informatiepunt.

In de onderstaande tabel valt op dat de categorie 'overige' in de survey ook vaak werd aangestipt. De open antwoorden bij die antwoordoptie zijn echter te divers om als een homogene antwoordcategorie te beschouwen. Ze geven wel aan dat voor een aantal respondenten het dko-decreet het eerste kanaal was dat hen op de hoogte bracht van de Kunstkuur-ondersteuningsmaatregel.

Figuur 5.1 Via welke communicatiekanalen vernam uw academie voor het eerst iets over Kunstkuur? (N = 68)

5.1.2 Initiatief

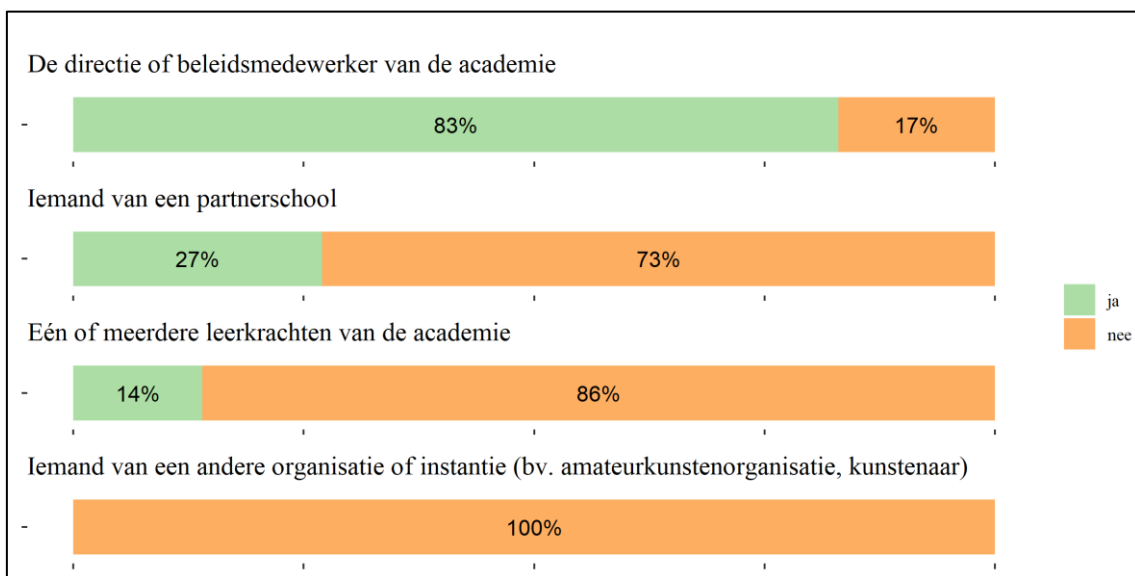
Volgens de overgrote meerderheid (83%) van de academies nam de eigen directie of een beleidsmedewerker van de academie het eerste initiatief om een Kunstkuur-project in te dienen. Iets meer dan een kwart van de respondenten gaf aan dat het iemand van een partnerschool was die dat eerste initiatief nam. Eén of meerdere dko-leraren die als eerste actie ondernamen voor een projectaanvraag

⁸ De Kunstkuur-box is een kleine doos die bij de start van Kunstkuur in 2019 werd verspreid. De doos bevat een inspiratiewaaiër, templates voor een plan van aanpak voor een project, postkaarten om mogelijke partners aan te schrijven, post-its en een cultuurkuurbalpen.

blijkt zelden voor te komen (14%). Uit de rondetafels bleek dat de verhouding in deze antwoordpatronen echter wat mag worden genuanceerd. De directeur of een beleidsmedewerker van de academie is vaak de persoon die het project in de Kunst-applicatie aanmaakt, maar de eerste contacten of ideeën komen ook vaak van de leerplichtscholen, zo werd geargumenteed.

Geen enkele respondent in de survey gaf aan dat iemand van een andere organisatie of instantie (buiten de betrokken academie of school) het initiatief voor een Kunstkuur-samenwerking nam. In de gesprekken werd uitgelegd dat een externe culturele partner vaak pas later in de samenwerking wordt betrokken. Soms zijn die contacten er wel al bij de indiening van het dossier, maar vaak ook nog niet. Vanuit de culturele sector gaat dus geen echte *push* uit voor samenwerking tussen dko en regulier onderwijs.

Figuur 5.2 Wie nam voor uw academie het eerste initiatief om een Kunstkuur-aanvraag in te dienen? (N = 70)

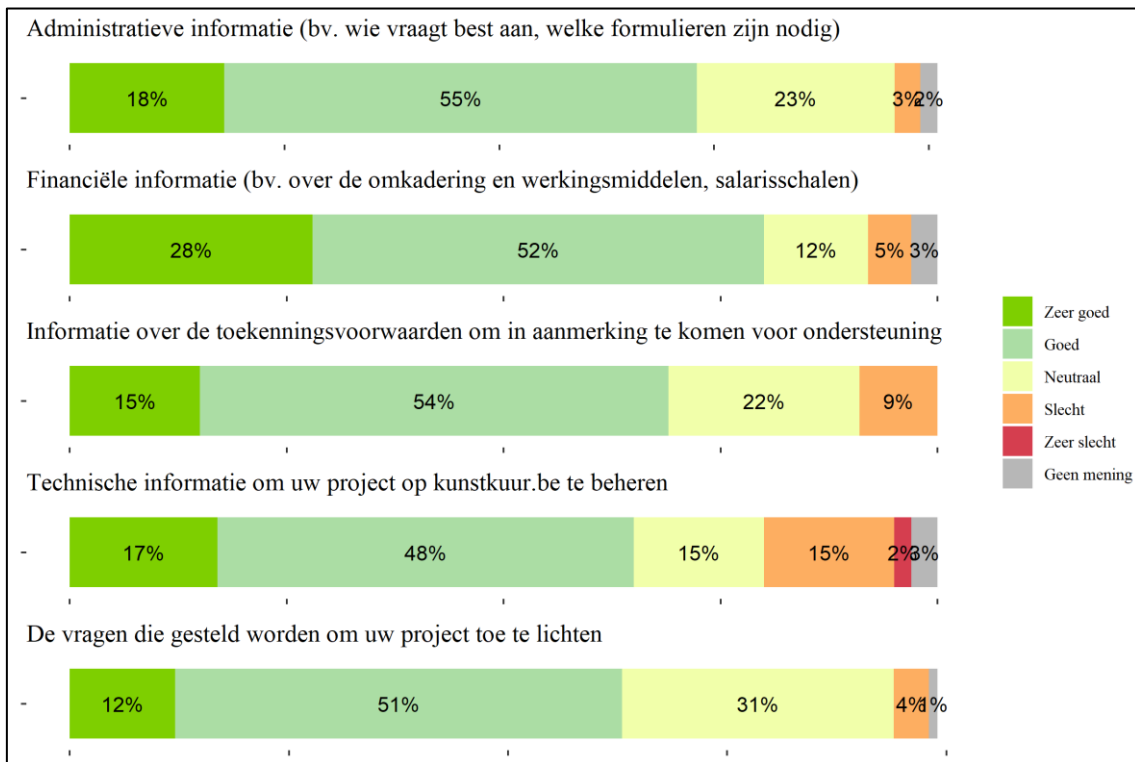
5.1.3 Kunstkuur-website

De meningen over de Kunstkuur-website zijn grosso modo positief. In de enquête gaf meer dan de helft van de respondenten de website de beoordeling ‘goed’ tot ‘zeer goed’. Voor de academies die al een Kunstkuur-aanvragen deden, functioneert die website dus goed. Dit werd ook in interviews en rondetafels bevestigd.

5.1.3.1 Informatie

Verschillende types van informatie worden aangereikt op de Kunstkuur-website. De algemene *administratieve informatie* op de website werd ‘goed’ tot ‘zeer goed’ bevonden door de ruime meerderheid van de academies die al een project indienden (73%). Nauwelijks enkele respondenten vonden de aangeboden administratieve informatie ‘slecht’. Ook op vlak van *financiële informatie* die op de Kunstkuur-website wordt aangeboden, was een sterke meerderheid van 80% van de respondenten positief tot zeer positief. Dat is iets lager voor de *informatie over de toekenningsvoorwaarden*, de *technische informatie* en de *vragen die gesteld worden om het project toe te lichten*. Het aandeel ontevreden is bij die items ook iets hoger, zij het nog steeds vrij beperkt. Navraag bij academies en partnerscholen tijdens de interviews en rondetafels geeft eenzelfde beeld. De Kunstkuur-website biedt duidelijk voldoende informatie om een aanvraagdossier te kunnen opmaken.

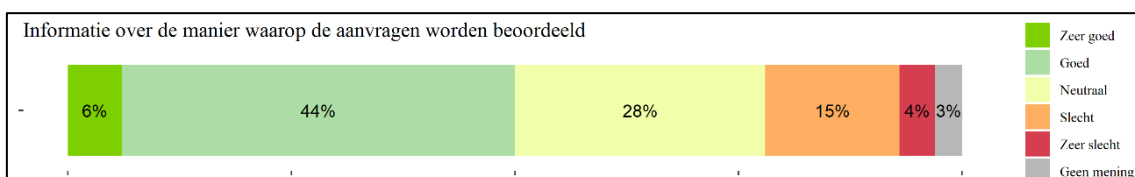
Figuur 5.3 Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Technische aspecten) (N = 74)

Informatie over de manier waarop de aanvragen worden beoordeeld wordt een stuk minder positief beoordeeld. Ongeveer een vijfde van de academies die ooit een aanvraag indienden gaf deze informatie een onvoldoende, iets meer dan een kwart van de academies (28%) vond ze goed noch slecht.

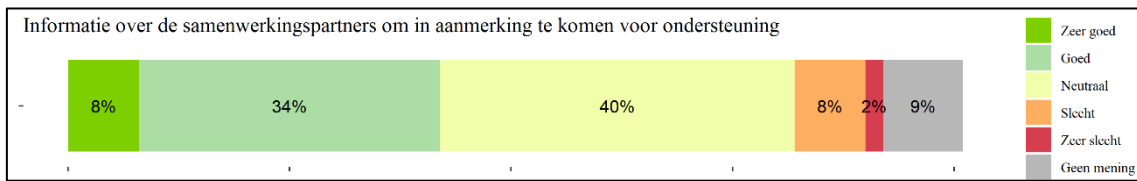
De kritische houding over de transparantie van het beoordelingsproces kwam ook naar voor bij de verdere kwalitatieve bevraging die op de survey volgde. Zo gaven verschillende academies en partnerscholen aan dat de procedure en criteria waar een aanvraag uiteindelijk op goed- of afgekeurd wordt voor hen vaak niet duidelijk zijn. We komen hier verder op het rapport (5.2.2 en 5.2.3 nog op terug).

Figuur 5.4 Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Informatie omtrent beoordeling)

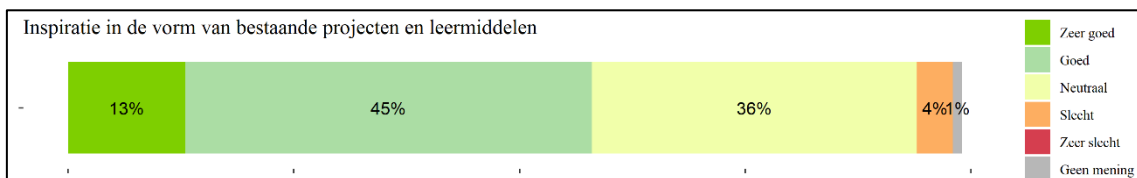
Over de informatie aangaande de samenwerkingspartners is men doorgaans ook minder tevreden. Slechts 42% van de respondenten is uitgesproken positief over die beschikbare informatie.

Figuur 5.5 Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Informatie samenwerkingspartners)

Wat de *inspiratie in de vorm van bestaande projecten en leermiddelen* betreft is tot slot een meerderheid van 58% positief. Amper 5% vond de aangeboden info niet toereikend. De voornaamste kritiek die hieromtrent werd gegeven, is dat de presentatie van andere Kunstkuur-projecten weliswaar inspiratie geeft, maar dat deze beschrijvingen toch veelal aan de oppervlakte blijven. Om echt te fungeren als inspiratie is volgens de input uit de rondetafelgesprekken meer detail nodig.

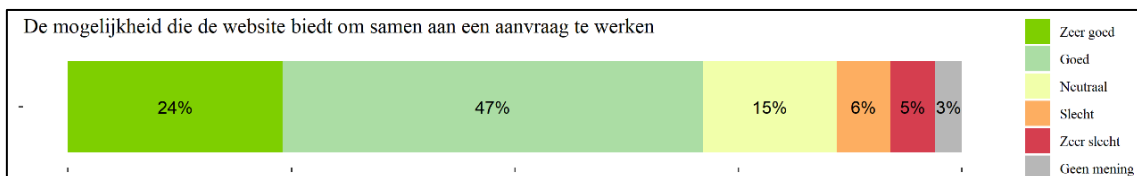
Figuur 5.6 Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Inspiratie)

5.1.3.2 Opties voor samenwerking en contactname

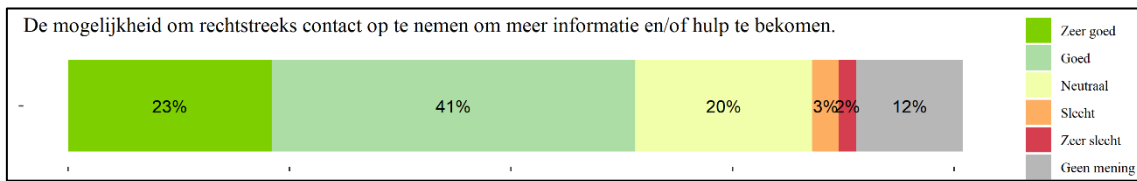
Naast de informatie die de website biedt, werden ook andere aspecten van de Kunstkuur-website bevraagd. Zo werd gepolst of men tevreden was over de mogelijkheid om met verschillende partners samen aan een aanvraag te werken. Deze mogelijkheid werd door een groot aantal respondenten in de survey als ‘goed’ of ‘zeer goed’ geëvalueerd (71%). Iets meer dan 10% was niet overtuigd van deze mogelijkheid. Opvallend is wel dat van alle aspecten die we over de website bevraagd hebben, de groep die dit aspect ‘zeer slecht’ vindt, hier het grootst is. Ook in de rondetafelgesprekken merkten we dezelfde tendens. Het samen kunnen werken aan één aanvraag werkt als principe voor veel academies en scholen zeer goed, maar voor nogal wat betrokkenen is de online Kunstkuur-omgeving gewoon niet de beste plek om samen aan een voorstel te schrijven. Zij werken dan vaak los van de applicatie aan een gezamenlijk voorstel (bv. in een gedeelde drive) om dat dan aan het eind van de voorbereiding te copy-pasten in het online formulier.

Figuur 5.7 Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Samenwerking)

Tot slot werd ook de contactmogelijkheid via de site door een meerderheid van de academies positief bevonden, met meer dan zes op de tien respondenten. Amper 5% van de academies evalueerde dit ‘slecht’ of ‘zeer slecht’.

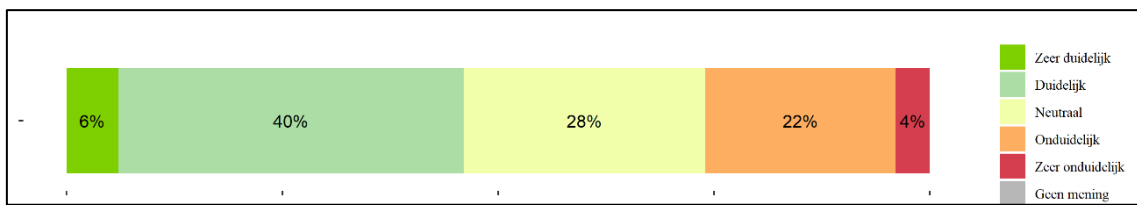
Figuur 5.8 Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag? (Contactname)

5.1.3.3 Inbedding website

De inbedding van de Kunstkuur-pagina's binnen de Cultuurkuur-website vond een kwart van de surveyrespondenten 'onduidelijk' tot 'zeer onduidelijk'. 26% van de respondenten bleef hier enigszins neutraal over en voor 41% is die integratie van de twee websites wel duidelijk. Vergeleken met de antwoorden op de andere items in de survey, kunnen we wel stellen dat voor veel academies die link tussen beide websites helderheid mist. Het inbedden van de Kunstkuur-pagina's in de Cultuurkuur-website heeft duidelijk als bedoeling Kunstkuur mee onder te brengen onder de koepelnaam van Cultuurkuur, maar de verhouding tussen die twee merknamen schept blijkbaar eerder verwarring dan coherentie.

Figuur 5.9 Vindt u de structuur en inbedding van cultuurkuur.be duidelijk?

Samengevat

We kunnen besluiten dat de Kunstkuur-website in ogen van de gebruikers goed functioneert op verschillende vlakken. De soorten informatie die op de website worden aangeboden worden door de academies en scholen breed gewaardeerd.

Het meeste progressie lijkt nog te halen uit een duidelijkere communicatie over de feitelijke beoordeling van de aanvragen. De beoordelingscriteria zijn dan wel op de website opgenomen, toch blijven er bij de aanvragers veel vragen over de beoordelingspraktijk (*Hoe worden die criteria afgewogen tegen elkaar? Wie zetelt effectief in de jury? Welke criteria wegen meer door, de inhoudelijke (1^e-5^e) of de criteria die te maken hebben met het partnerschap (6^e-9^e)? ...*). We komen hier verder op terug. Voorts kan de website ook nog beter de samenwerking tussen partners faciliteren, met name het delen van informatie over (mogelijke) samenwerkingspartners en het effectief samen opstellen van een aanvraagdossier.

Tot slot vraagt ook de inbedding van de Kunstkuur-pagina's in de Cultuurkuur-website meer zorg. Het duidelijker ontdebelen van de twee websites kan aangewezen zijn.

5.2 De aanvraag- en beoordelingsprocedure

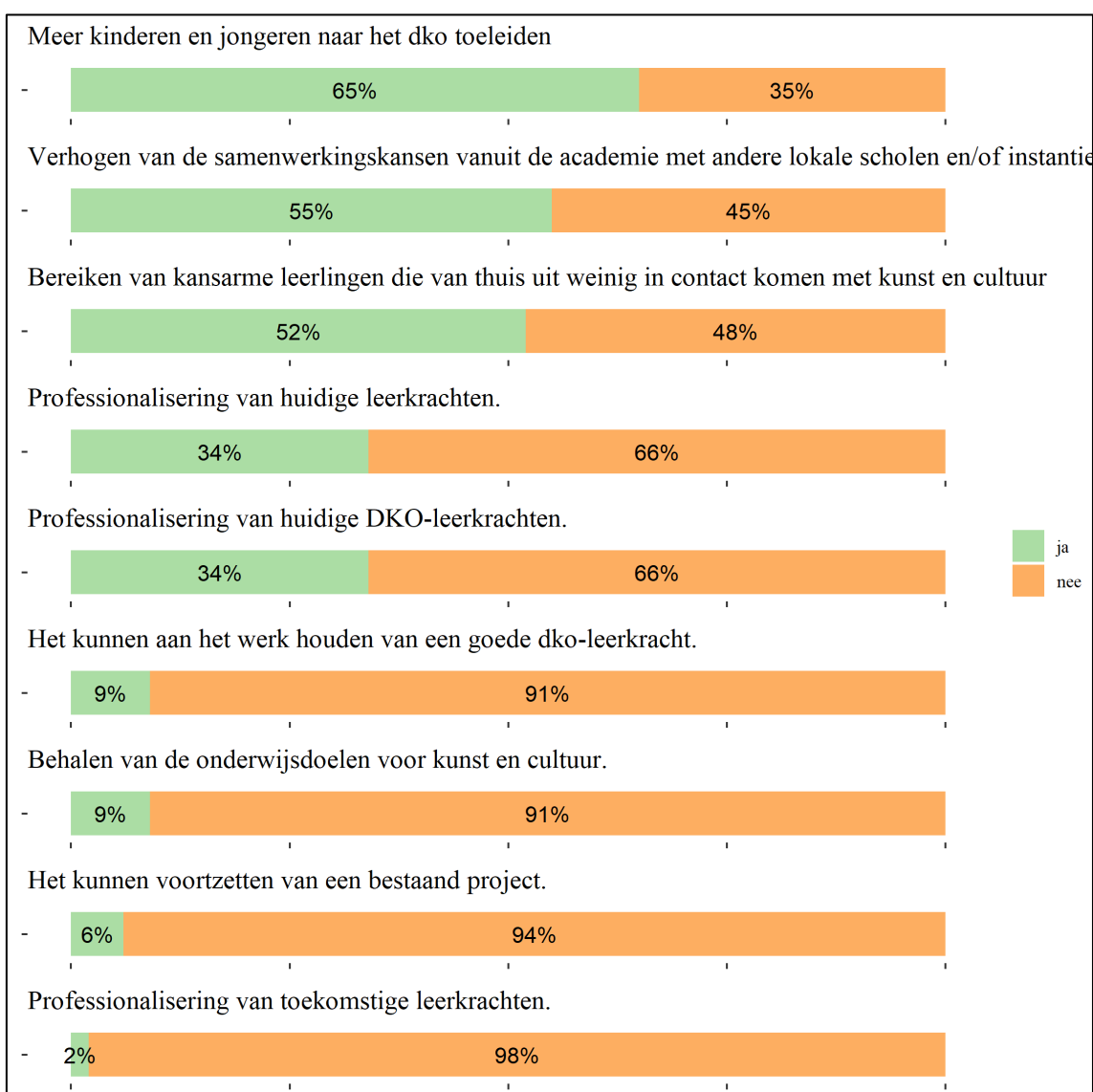
5.2.1 Motivatie aanvraag

Aan de respondenten van de websurvey werd gevraagd om hun drie voornaamste motiva-ties/doelstellingen voor het indienen van een Kunstkuur-aanvraag aan te geven. ‘Meer kinderen en jongeren naar het dko toeleiden’ is de door academies meest aangeduide reden. 65% van de respon-denten vermeldde deze reden bij hun top drie. Ook het ‘verhogen van samenwerkingskansen buiten de academie’ en het ‘bereiken van kansarme leerlingen’ is voor meer dan de helft van de academies een belangrijke ambitie van hun project. Ongeveer één op de drie academies geeft aan dat de profes-sionalisering van leerkrachten – hetzij binnen het leerplichtonderwijs hetzij in het dko zelf - een pri-mair doel voor hun aanvraag was. Dit was echter niet met het oog op de ‘professionalisering van toekomstige leerkrachten’ (lees: leraren in opleiding), gezien slechts 2% van de respondenten dit als belangrijkste aanvinkte. Dit laatste is begrijpelijk omdat veel academies niet of nauwelijks in contact komen met studenten in de lerarenopleiding. Bij samenwerkingen met hogescholen kan dat wel het geval zijn, maar dat soort samenwerkingen zijn zwak vertegenwoordigd in de Kunstkuur-projecten en dus ook in de surveyresultaten.

Verder gaf maar een beperkt aantal academies aan dat het ‘aan het werk houden’ van een leraar, of het voortzetten van een bepaald ander (tijdelijk) project een significante rol speelde in hun keuze om in te dienen. Dergelijke meer pragmatische motieven spelen wel een rol, maar slechts bij een minderheid van de aanvragende samenwerkingsinitiatieven.

Tot slot vestigen we er nog de aandacht op dat ‘het behalen van de onderwijsdoelen voor kunst en cultuur’ vrij beperkt scoort wanneer gevraagd werd naar de belangrijkste motiva-ties/doelstellingen voor het indienen van een dossier. Dit is opvallend gezien het versterken van het cultureel bewustzijn en de culturele expressie van de betrokken leerlingen en studenten wel in het decreet voorop staan als doelstelling voor Kunstkuur (cf. hoofdstuk 2). Dat deze motivatie of doelstelling minder uit de verf komt in de surveyresultaten heeft allicht te maken met het feit dat de survey werd beantwoord door een Kunstkuur-beheerder van een academie en niet van een partnerschool. Mogelijk is deze ambitie in ogen van de partnerscholen belangrijker. Wat de ‘toeleiding naar het dko’ betreft is het omgekeerde wellicht van toepassing. Dit is de meest aangehaalde reden binnen het dko maar het is waarschijnlijk dat deze nadruk minder sterk zal zijn binnen de partnerscholen.

Figuur 5.10 Wat was voor jullie als aanvrager de belangrijkste motivatie/doelstelling om een Kunstkuur-project in te dienen? (meerdere antwoorden mogelijk, geen rangorde mogelijk)

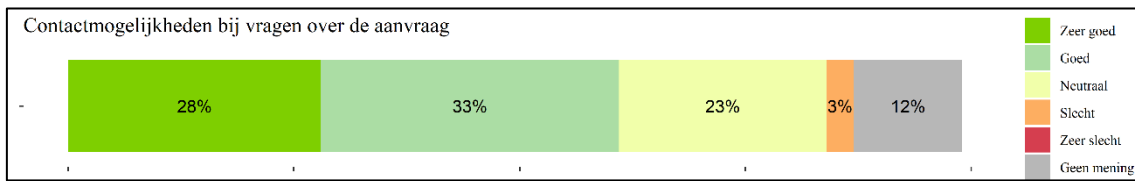

5.2.2 De aanvraagprocedure

De beoordeling van de gehele aanvraagprocedure werd in de vragenlijst opgedeeld in verschillende deelaspecten. Aan de hand van de antwoorden van de academies komen hier een aantal interessante facetten naar voor.

De contactmogelijkheden vond ruim 60% van de respondenten ‘goed’ tot ‘zeer goed’. Slechts 3% van de academies gaf aan hier niet tevreden over te zijn. Ook uit de gesprekken kwam naar voor dat contactnames in verband met aanvragen of meer technische aspecten steeds snel en grondig worden beantwoord. Deze positieve evaluatie is hetzelfde ongeacht of de academies weinig dan wel veel afgekeurde aanvragen hebben.

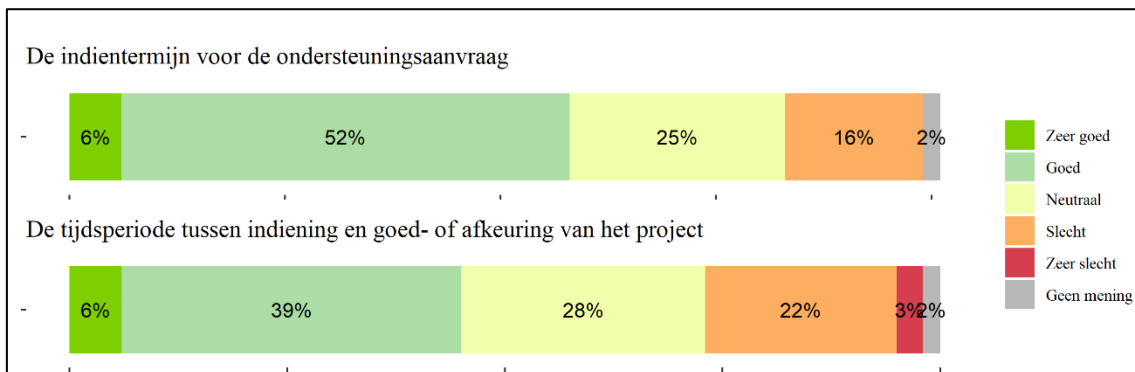
Figuur 5.11 Hoe beoordeelt u volgend kenmerk van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Conctactmogelijkheden)

Verder blijkt ook de indientermijn ‘goed’ tot ‘zeer goed’ te worden bevonden door een meerderheid van de academies. De meningen zijn echter wat verdeeld gezien tegelijk toch 16% van de academies deze termijn ‘slecht’ vindt. De tijdsperiode tussen het indienen en de goed- of afkeuring wordt echter nog gevoelig negatiever beoordeeld met een kwart van de respondenten die deze als ‘slecht’ tot ‘zeer slecht’ beoordeeld. Een grotere groep (45%) van de academies blijft echter wel positief hierover. De combinatie van deze twee bevroegde items doet vermoeden dat niet zozeer de deadline voor een Kunstkuur-aanvraag voor veel academies een probleem is, maar veeleer de wachttijd tussen het indienen zelf en de finale goedkeuring.

Een bijkomend punt dat niet expliciet bevroegd werd in de websurvey maar wel naar voor kwam in de open vragen en een aantal interviews, is het moment wanneer de oproep wordt gelanceerd. Zo geven een aantal respondenten aan dat een vroegere oproep qua planning voor hen beter zou werken. Dat zou hen meer tijd geven om te bepalen welke leraren welke taken op zich kunnen nemen bij goedkeuring van het project. Dit is in het bijzonder het geval wanneer er bijkomende aanwervingen vereist zijn.

Figuur 5.12 Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Indientermijn en tijdsperiode)

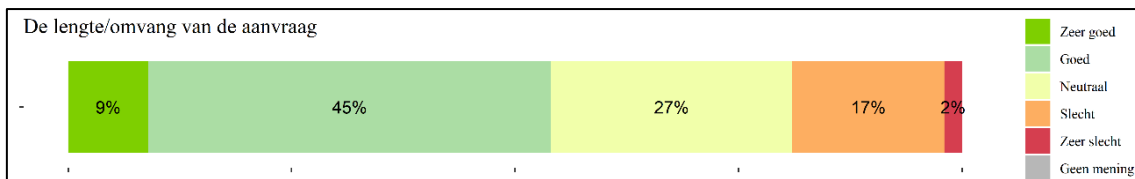
Zoals eerder besproken gingen we na of het antwoordpatroon verschilt afhankelijk van het feit of de indiener in kwestie het merendeel van de aanvragen kreeg goed- of afgekeurd. Hiervoor werd geopteerd omdat er steeds de mogelijkheid bestaat dat afkeuringen retrospectief een impact hebben op de perceptie van de aanvraagprocedure. Voor een aantal vragen bleek deze opdeling relevante verschillen op te leveren, in die gevallen werden de figuren meegenomen in het rapport.

De beoordeling van de lengte van de aanvraag wordt door circa 55% van de respondenten ‘goed’ tot ‘zeer goed’ bevonden. Net geen vijfde van de respondenten is het hier niet mee eens. Een opmerking die vaak werd gegeven bij zowel de bijkomende open vragen als in de interviews was het gebrek aan plaats in het aanvraagformulier. Zo gaven merkelijk wat respondenten aan dat de gevraagde informatie volledig en helder binnen de afgebakende tekstvakken krijgen erg uitdagend is. Bepaalde tekstuele

handigheden moeten worden toegepast om het aantal tekens tot een minimum te beperken, bijvoorbeeld het afkorten van terugkerende woorden (bv. leerkracht, leerling, Kunstkuur). Deze evenwichts-oefening tussen voldoende informatie geven en binnen het afgebakend aantal tekens blijven, bleek voor velen enigszins frustrerend. Uit de gesprekken met indieners bleek er echter ook begrip te zijn voor de noodzaak om beknopt te blijven. Niettemin dient toch te worden bekeken of er hier geen middenweg te bewandelen valt.

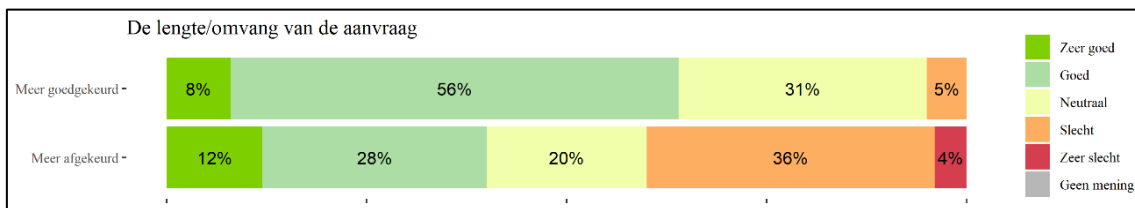
Wij hebben een aantal keer samengezeten met de betrokken mensen. We hebben samen vanuit ons eigen standpunt teksten opgesteld en samengevoegd. Maar de grootste planlast voor mij was eigenlijk om achteraf die tekst te gaan beperken.’ (directie academie)

Figuur 5.13 Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Lengte/omvang)

Bij de vraag over de ‘lengte/omvang’ van de aanvraag komen duidelijke verschillen naar voor naargelang de respondenten vooral ervaring hebben met goedgekeurde dan wel afgekeurde trajecten. Binnen de groep met een meerderheid aan afkeuringen beoordeelde 40% de lengte/omvang van de aanvraag als ‘slecht’ of ‘zeer slecht’. Bij de groep met een meerderheid aan goedkeuringen was dit slechts 5%,⁹ hetgeen één van de meer uitgesproken verschillen is binnen de beoordeelde kenmerken. Mogelijk speelt ook hier de evenwichtsoefening tussen beknoptheid en volledigheid. Uit de gesprekken met de indieners bleek dat sommigen van hen de indruk hebben dat bepaalde aanvragen werden afgekeurd op basis van informatie die ze noodgedwongen moesten weglaten vanwege plaatsgebrek. In dergelijke gevallen kwam de beslissing over de ondersteuning erg hard aan, aangezien de indruk bestond dat het format een duidelijke invloed had op de finale afkeuring.

Figuur 5.14 Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Lengte/omvang naargelang goed- en afkeuring)

Verschillende vragen uit de vragenlijst gingen nog dieper in op de beoordeling zelf. Hieruit bleek dat net iets meer dan de helft van de respondenten de 9 beoordelingscriteria zoals ze in het besluit van de Vlaamse Regering zijn opgenomen ‘goed’ tot ‘zeer goed’ vindt, tegenover 14% ‘slecht’ tot ‘zeer slecht’. Wanneer dit resultaat verder werd geduid in de gesprekken bleek dat vooral de verhouding tussen de verschillende beoordelingscriteria veel betrokkenen een negatief gevoel gaf. Zo is het bijvoorbeeld onduidelijk in welke mate de meer organisatorische criteria (6°-9°) meer doorwegen dan de inhoudelijke criteria (1°-5°).

⁹ p = 0.00836.

Uit de interviews en rondetafels kwam eveneens naar voor dat een heel aantal academies en partnerscholen worstelen met het verwoorden van hun project. Een mogelijke reden die hierbij een aantal keer werd geuit was het verschil in taalgebruik tussen de indieners en de beoordelaars. Zo werd aangegeven dat de beleidsmatige (vaak beknopte) manier van verwoorden voor sommige aanvragers lastig was, veelal door een gebrek aan ervaring met het schrijven van dergelijke teksten. In het bijzonder de meer moeilijk vatbare criteria zoals ‘het vergroten van het cultureel bewustzijn en culturele expressie’ bleken lastig om concreet te benoemen binnen de aanvraag.

‘We zochten en vonden soms wel woorden voor dingen als culturele expressie en dachten uiteindelijk dat het er dan in zat. Maar anderen [leden van de beoordelingscommissie] lazen het dan blijkbaar anders en zagen het er toch niet in.’ (directie academie)

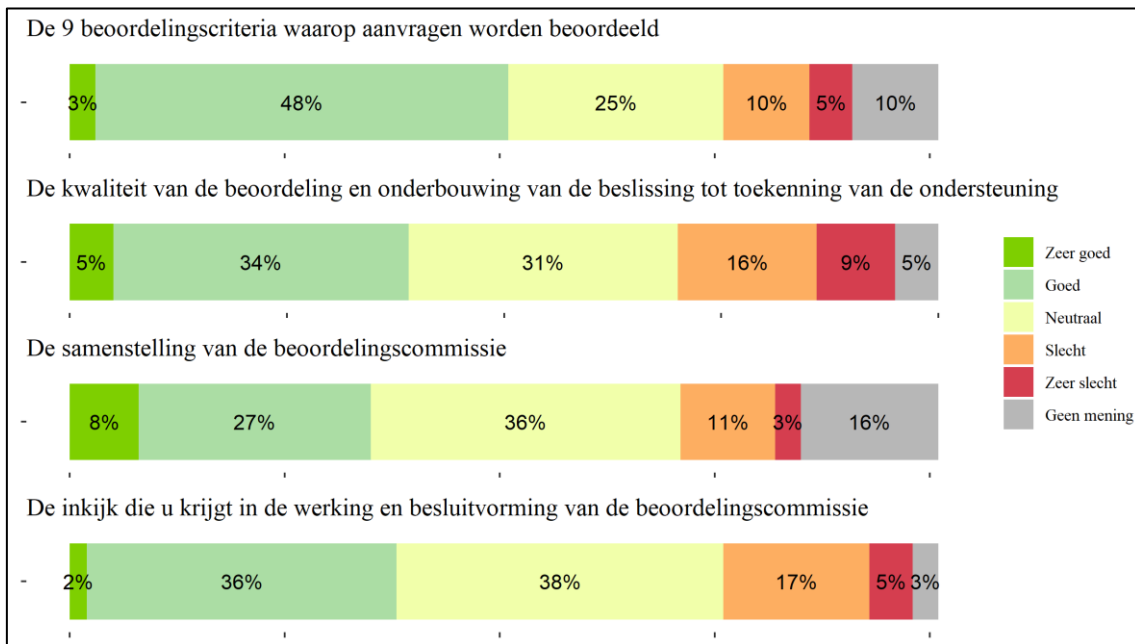
5.2.3 De beoordelingsprocedure

Wat de kwaliteit van de beoordeling zelf betreft is er een aanzienlijke groep respondenten neutraal in hun beoordeling (31%). 39% van de respondenten vond de kwaliteit ‘goed’ tot ‘zeer goed’, maar – en dat is opvallend - een kwart van de respondenten ‘slecht’ tot ‘zeer slecht’. Vergeleken met de andere bevroegde items in de survey uitende academies zich op dit punt dus opvallend kritisch. Blijkbaar is er in hun ogen nog wel wat verbetering mogelijk op het vlak van de kwaliteit van de beoordeling en de onderbouwing van de beslissing tot ondersteuning. Deze vaststelling valt te combineren met het item over de inkijk in de werking en besluitvorming van de beoordelingscommissie. Ook daar zien we een relatief groot aandeel van 22% dat zich negatief uitspreekt (‘slecht’ en ‘zeer slecht’) en nauwelijks 2% voor wie die inkijk ‘zeer goed’ is.

Wat de samenstelling van de beoordelingscommissie betreft is de grootste groep mensen neutraal (36%). Iets minder academies vinden de samenstelling uitgesproken ‘goed’ tot ‘zeer goed’ (34%), een minderheid van 14% vindt deze ‘slecht’ tot ‘zeer slecht’.

Wanneer we al deze resultaten samennemen, kunnen we besluiten dat niet zozeer de huidige commissiesamenstelling beter moet maar dat vooral de beoordelingspraktijk van die commissie nog transparanter kan.

Figuur 5.15 Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Beoordeling)

Na kruising met de variabele ‘meer goedkeuringen’/’meer afkeuringen’ zien we ook ditmaal een aantal duidelijke verschillen in de antwoordpatronen. Op ieder van de vier vragen antwoorden de respondenten met meer afkeuringen aanmerkelijk negatiever dan de indieners met overwegend goedkeuringen. Wat de evaluatie van de negen beoordelingscriteria betreft is dit verschil het grootst.¹⁰ Zo beoordeelde slechts 3% van de respondenten met overwegend goedkeuringen dit als slecht, tegenover 36% van hun tegenhangers met overwegend afgekeurde projecten. Het is uiteraard niet onlogisch dat na confrontatie met meerdere afkeuringen de perceptie rond de kwaliteit van beoordelingen drastisch daalt, dit blijkt ook uit de cijfers zo te zijn met een verschil van 25% in goed/zeer goed tussen de twee groepen.¹¹ Het indienen van een aanvraag vergt steeds voorbereidingstijd en middelen, deze niet gehonoreerd zien door een goedkeuring zal steeds een vorm van teleurstelling teweegbrengen bij de betrokkenen. Dat bleek ook duidelijk uit de interviews en rondetafels. Ook het hogere aantal respondenten dat hierbij de samenstelling van de beoordelingscommissie in twijfel trekt, kan wellicht (allesszins gedeeltelijk) toegeschreven worden aan een dergelijke reactie.¹² Minder dan een derde van de groep met voornamelijk afgekeurde projecten blijkt tevreden over de inzicht in de werking van de commissie, bij de groep met goedgekeurde projecten is de algemene tevredenheid hoger.¹³ Dit is een belangrijk punt dat bijkomende aandacht verdient, aangezien een hogere mate van transparantie en inzicht de perceptie van een eerlijke beoordeling en goed commissiewerk kan vergroten, ook bij zij die moeten teleurgesteld worden met een afgekeurd dossier.

Deze bevindingen werden ondersteund door de gesprekken met academies en partnerscholen. Omwille daarvan werden hier ook de resultaten zonder statistisch significant verschil besproken. Daarnaast was het opmerkelijk vast te stellen dat in de gesprekken zowel bij academies als scholen er veel geruchten en verhalen de ronde doen over de beoordelingscommissie en de beoordeling zelf. Vaak reflecteerden deze geruchten een bezorgdheid over de eerlijkheid van de beoordeling en de consistentie in beoordeling over projecten en jaargangen heen.

¹⁰ $p = 0.02269$.

¹¹ $p = 0.21920$.

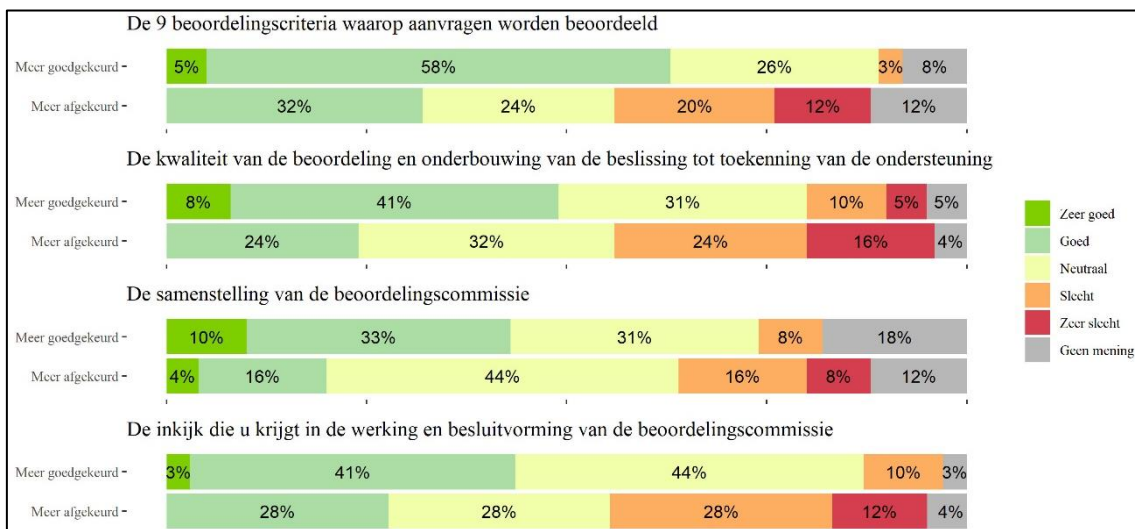
¹² $p = 0.17630$.

¹³ $p = 0.07757$.

'Dat [de beoordelingscommissie en -procedure] zijn eigenlijk een beetje vraagtekens voor mij: het wie, wat, hoe? De punten waarop ze juryren zijn ook niet echt duidelijk. Je weet wel wat je moet indienen, waarover je in je dossier iets moet vermelden, maar de factoren waar ze dan echt op gaan juryren zijn niet zo duidelijk.' (directie partnerschool)

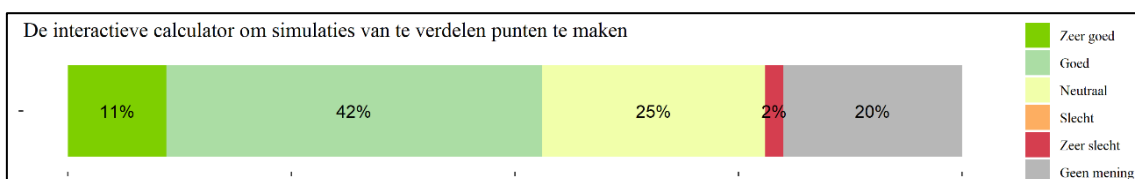
Merk op dat bovenstaand citaat niet zozeer aangeeft dat de beoordelingscriteria niet goed zijn, maar wel dat ze onvoldoende duidelijk gecommuniceerd en uitgelegd zijn geweest. Het is iets dat we wel vaker hoorden. Het is dus mogelijk dat veel van de kritiek aangaande de beoordelingscriteria meer te maken heeft met het onvoldoende begrijpen van die criteria (en de verhouding ertussen) dan met een afkeur van de inhoud van de criteria.

Figuur 5.16 Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Beoordeling naar goed- en afkeuring)

Tot slot, wat de interactieve calculator op de Kunstkuur-website betreft valt op dat 20% van de respondenten hier geen mening over heeft. Mogelijk heeft men er geen gebruik van gemaakt of is men niet op de hoogte van het bestaan ervan. Daarnaast is er echter wel een aanzienlijke groep van ruim 53% die er positief over oordelen. Slechts 2% van de academies is er uitgesproken negatief over. Wanneer bij dit punt de vergelijkende analyse gemaakt wordt tussen academies met veel of weinig goedgekeurde aanvragen, blijft het verschil erg beperkt. Omwille daarvan is die opsplitsing van antwoordpatronen hier niet mee opgenomen. Uit de gesprekken met academies en partnerscholen die wel al met de calculator hadden gewerkt, kwamen overigens ook steeds positieve ervaringen naar voor. De calculator werd dan vaak als een vertrekpunt gebruikt bij het uitwerken van het projectvoorstel.

Figuur 5.17 Hoe beoordeelt u volgende kenmerken van de gehele aanvraag- en gunningsprocedure? (Calculator)

Samengevat

Drie motivaties om een Kunstkuur-project in te dienen komen prominent naar voor in de antwoorden op de websurvey, met name: (1) meer kinderen en jongeren naar het dko toeleiden, (2) het verhogen van de samenwerkingskansen buiten de academie en (3) het bereiken van kansarme leerlingen. De betrokkenen uit academies en scholen zien echter ook nog andere pluspunten in het Kunstkuur-programma (cf. bijlage 4). Meer pragmatische doelen (zoals leraren aan het werk houden) of onderwijsdoelen zijn duidelijk minder sterke motieven om een Kunstkuur-aanvraag uit te werken.

De aanvraag- en beoordelingsprocedure wordt vrij positief geëvalueerd door de academies. Slechts een minderheid staat expliciet negatief over bepaalde aspecten van de beoordeling. De opvallendste negatieve uitschieters binnen dit patroon zijn de zaken die gerelateerd zijn aan de beoordelingspraktijk zelf. Het gaat om zaken als de gepercipieerde kwaliteit van de beoordeling en onderbouwing van de beslissing tot ondersteuning, de samenstelling van de beoordelingscommissie, en de werking van die commissie.

Zoals enigszins te verwachten viel, uiten de academies met overwegend afgekeurde aanvragen zich negatiever over de aanvraag- en beoordelingsprocedure. Zij zijn kritisch op verschillende punten, zoals de lengte en omvang van het aanvraagdossier, de beoordelingspraktijk van de commissie en de negen beoordelingscriteria zelf. De voornaamste verschillen situeren zich dus op het vlak van de beoordeling, de aanvraag en de commissie. Over meer procedurele zaken zoals indientermijn, calculator en contactmogelijkheden verschillen de meningen nauwelijks.

5.3 De gunnings- en uitbetalingsprocedure

5.3.1 Feedback gunning

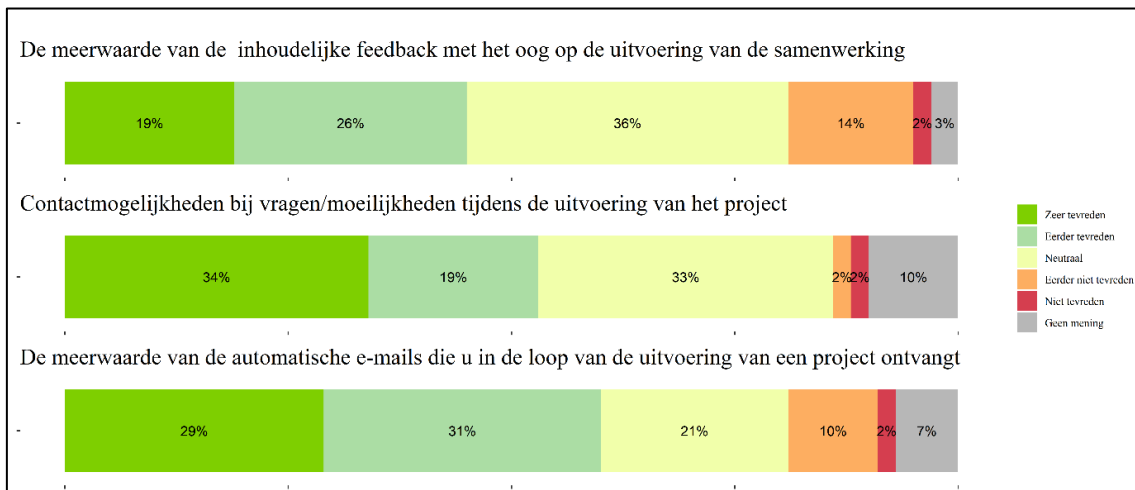
Ook omtrent de feedback na de gunning werden een aantal vragen gesteld in de websurvey. Opmerkelijk is dat iets minder dan de helft van de respondenten (45%) overtuigd is van de meerwaarde van de inhoudelijke feedback die gegeven werd. De groep mensen die hier expliciet ontevreden over is, is weliswaar een stuk kleiner met in totaal 16% van de respondenten. Desondanks is het duidelijk dat er hier nog verbetermogelijkheden zijn. Uit de bijkomende kwalitatieve informatie maken we op dat de feedback die wordt aangeleverd na gunning vaak als ‘te abstract’, ‘enigszins vaag’ en niet *hands-on* genoeg wordt ervaren om echt als handvatten te dienen bij het uitwerken van een project. Dit is jammer voor alle betrokken partijen, aangezien de academies en scholen baat kunnen hebben bij dergelijke informatie en de inspanningen en expertise van de beoordelingscommissie zo onderbenut blijft.

‘[De beoordeling van de aanvraag,] de feedback die daarin staat, daar kunnen we niet zo heel veel mee, moet ik eerlijk zeggen. Wat mij betreft kunnen ze dan even goed schrijven, advies: goedgekeurd of niet goedgekeurd.’ (directeur academie)

Wat de contactmomenten betreft is het beeld positiever, met een lichte meerderheid van de academies die dit als positief beoordeelde (53%), tegenover slechts 4% ontevreden beoordelingen. De groep neutrale respondenten blijft hier andermaal relatief hoog.

Het beeld is positiever wat betreft de automatische e-mails. Hierbij is 60% van de academies ‘tevre- den’ tot ‘zeer tevreden’. Amper 12% is dit niet of uitgesproken niet.

Figuur 5.18 Hoe tevreden bent u over de feedback/ondersteuning vanwege het departement Onderwijs en Vorming?

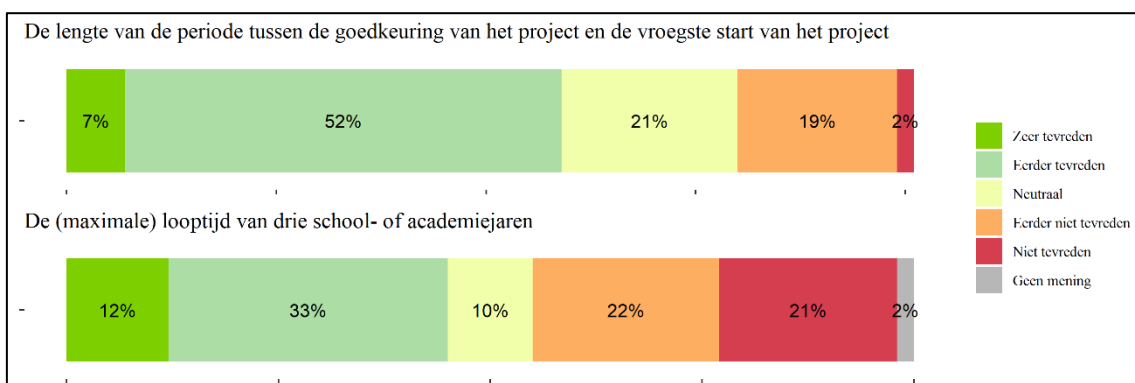

5.3.2 Start- en einddatum

Na de goedkeuring van een Kunstkuur-aanvraag, volgt de uitvoering van het project. Ook daarover stelden we aan de academies vragen, te beginnen met de vraag naar de tevredenheid over de start- en einddatum van het goedgekeurd project. Hieruit bleek dat een meerderheid van net geen 60% eerder of zeer tevreden is over de periode tussen de goedkeuring en vroegste start van het project.

Omtrent de maximale looptijd van het project bestaat er echter minder eenduidigheid. Een grote groep academies gaf aan dat men hierover eerder of zeer tevreden is (43%). Dit was echter ook een van de bevraagde items in de survey waar het ongenoegen bij de academies het grootst over was. Eén op vijf respondenten gaf namelijk aan resoluut ‘niet tevreden’ te zijn over de looptijd. Uit de rondetafels en interviews bleek dat voor vele academies en partnerscholen (in het bijzonder ten tijde van de coronacrisis) het een tijd heeft geduurd vooraleer de werking optimaal kon verlopen en zaken als co-teaching echt op punt konden worden gesteld. Daarnaast blijken personeelwissels en andere onvoorziene omstandigheden er vaak ook voor te zorgen dat de termijn van 3 jaar als te kort werd beschouwd. De maximale looptijd van 3 schooljaren is dus duidelijk een aspect dat vele academies en partnerscholen graag anders zouden zien of graag meer opties zouden hebben om deze te verlengen.

Figuur 5.19 Hoe tevreden bent u over de start- en einddatum?

5.3.3 Ondersteuning

Een sterke meerderheid van 71% gaf aan dat de voorziene Kunstkuur-ondersteuning in de vorm van lestijden én werkingsbudget voldoende is om de goedgekeurde projecten te verwezenlijken. 16% was het hier niet mee eens, waarbij slechts een kleine minderheid van 2% vond dat de ondersteuning ‘ruim onvoldoende’ is.

Op het vlak van de globale omvang van de ondersteuning kwam verder ook weinig negatieve feedback vanuit de interviews en rondetafels. In de meerderheid van de gevallen bleek de ondersteuning als voldoende te worden ervaren om een kwalitatief resultaat te bekomen.

Een belangrijke opmerking die wel verschillende keren aan bod kwam, was de bijkomende tijdsdruk die zowel de aanvraag als uitvoering teweegbrengt bij zij die de coördinatie en administratie voor Kunstkuur-projecten op zich nemen (veelal directie en beleidsmedewerkers). Dit is in het bijzonder het geval wanneer er binnen eenzelfde academie meerdere projecten werden goedgekeurd. Vanaf drie projecten of meer wegen deze taken zwaar door. Een aantal academies tracht dit enigszins te compenseren door een aantal uren vrij te maken voor coördinatie, maar dit is zeker niet overal mogelijk.¹⁴

Figuur 5.20 Is de voorziene ondersteuning in de vorm van lestijden/werkingsbudget voldoende om de doelstellingen van uw project(en) te verwezenlijken?

5.3.4 Personeelsmiddelen

De goedgekeurde projecten krijgen ondersteuning in de vorm van personeelsmiddelen. Dit gebeurt aan de hand van een puntenenveloppe. Ook hierover werden in de websurvey enkele vragen gesteld aan de academies.

Wat de tijdelijke aanstelling van een Kunstkuur-leraar betreft was een kleine meerderheid van de academies ‘eerder’ tot ‘zeer tevreden’ (56%). Er was echter ook een niet insignificante groep respondenten ‘eerder niet’ of helemaal ‘niet tevreden’ (28%).

Een min of meer vergelijkbaar antwoordpatroon zien we bij het item dat ‘de aangestelde leerkracht niet vastbenoemd kan worden, maar wel dienstanciënniteit opbouwt’. Ook daarover zijn de respondenten globaal gezien vrij kritisch. Op het vlak van de personeelsmiddelen in functie van het type aanstelling, kan dus duidelijk nog een stap vooruit worden gezet volgens de academies. Het pijnpunt is namelijk vooral dat academies soms moeite hebben een goede Kunstkuur-leraar te behouden wanneer die elders (meer) kans maakt op een vaste benoeming. Vaste benoemingen binnen Kunstkuur-uren zijn evenwel uitgesloten en dat kan bij de bevroagde directies ook wel op begrip rekenen. De spanning tussen goede Kunstkuur-leerkrachten willen aantrekken maar hen tegelijk niet kunnen vast benoemen in die functie, is daarmee ook in de ogen van de bevroagde directies niet op te lossen.

De meer technische aspecten van het toekennen van personeelsmiddelen werden vrij positief beoordeeld. Wat de enveloppeberekening zelf betreft was net iets minder dan 70% van de academies ‘eerder tevreden’ of ‘zeer tevreden’, tegenover slechts 11% ‘(eerder) ontevreden’. Het ‘minimum/maximum’ van de puntenenveloppe kon dan weer bij drie op de vijf respondenten op goedkeuring rekenen (opnieuw de categorieën ‘eerder tevreden’ en ‘zeer tevreden’ opgeteld).

¹⁴ Artikel 138 van het decreet maakt duidelijk dat de Kunstkuur-lestijden ook (deels) kunnen worden ingezet voor de coördinatie van het project.

Tot slot werd de autonomie en flexibiliteit die mogelijk is door het systeem van de puntenenveloppe ronduit positief ervaren. Zo was maar liefst zeven op de tien respondenten hier ‘tevreden’ over, een derde van de totale groep respondenten was zelfs ‘zeer tevreden’ op dit vlak. Het werken met een lestijdenpakket dat aan de academie wordt aangeboden en dat door de academie zelf kan worden ingevuld met één of meerdere leraren naar eigen keuze, kon ook tijdens de rondetafelgesprekken op instemming rekenen.

5.3.5 Werkingsmiddelen

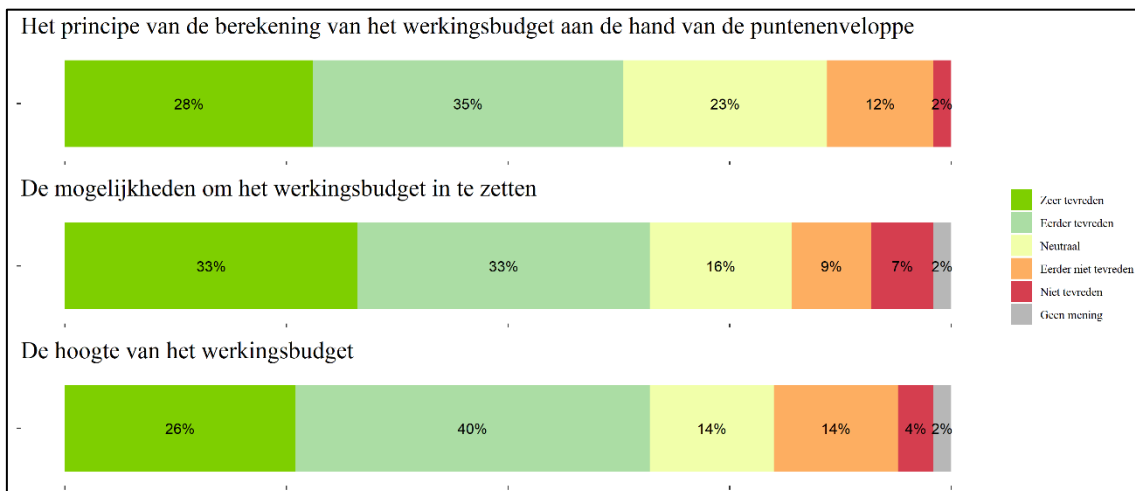
Naast personeelsmiddelen krijgen de goedgekeurde projecten ook ondersteuning in de vorm van werkingsmiddelen. De omvang van de werkingsmiddelen wordt bepaald door de puntenenveloppe voor het personeel. De verschillende deelaspecten die hierbij in de enquête werden bevraagd, werden vergelijkbaar gewaardeerd.

Het principe van de berekening a.d.h.v. de puntenenveloppe werd door een meerderheid van 63% van de respondenten positief bevonden en slechts door een relatief kleine groep van iets meer dan 14% in twijfel getrokken. De ‘mogelijkheden om het werkingsbudget in te zetten’ kreeg een vergelijkbare beoordeling met 67% van de academies die dit positief vonden (‘eerder tevreden’ en ‘zeer tevreden’). Tot slot, wat de hoogte van het werkingsbudget betreft, bleek 67% van de academies ‘eerder tevreden’ of ‘zeer tevreden’, een minderheid van 18% was dit niet.

We kunnen dus besluiten dat de hoogte van het werkingsbudget eerder wel als voldoende wordt beschouwd, evenals ook de manier waarop dat budget kan worden ingezet. Dat kan flexibel gebeuren met relatief weinig bijkomende administratie. De mogelijkheid om niet gespendeerde middelen over te dragen naar een volgend schooljaar zorgt ervoor dat deze kunnen ingezet worden naargelang de noden van het project, ook indien deze zouden evolueren doorheen de looptijd. Ook dat vinden de indieners duidelijk een goede zaak.

Als we deze drie items samen analyseren en vergelijken met de scores op andere items, dan kunnen we kortweg zeggen dat academies en scholen zich positief uitlaten over de manier waarop het Kunstkuur-werkingsbudget vandaag wordt toegekend.

Figuur 5.21 Hoe tevreden bent u over het werkingsbudget?

5.3.6 Kwaliteitszorg

Ook op vlak van kwaliteitszorg werden vragen voorgelegd aan de academies. Over de verplichting tot jaarlijkse verslaggeving was 63% van de respondenten ‘tevreden’ tot ‘zeer tevreden’. Door de band genomen waren de respondenten negatiever over het format van de jaarlijkse verslaggeving. Minder respondenten waren tevreden en iets meer dan 17% expliciet negatief.

De verplichte jaarplanning werd in vergelijking met de jaarlijkse verslaggeving nog door minder respondenten als positief ervaren. Ook op dat vlak blijkt vooral het format voor de kritische noten te zorgen. Het feit dat de planning de mogelijkheid geeft om het project bij te sturen, wordt wel gewaardeerd.

Wat interessant is aan Kunstkuur, vind ik, is: ge kunt eigenlijk uw project laten groeien en het nog aanpassen in dat tweede jaar en in dat derde jaar. (directie academie)

De samenwerkingsovereenkomst die digitaal wordt afgesloten, werd dan weer veelal positief geëvalueerd. Slechts 5% was hierover ‘eerder ontevreden’ tot ‘zeer ontevreden’.

Tot slot werd gepeild naar de mening over het format van het eindverslag. Dit werd door 57% van de academies als positief ervaren. Toch een aanzienlijke 17% was het hier niet mee eens en zegt ‘eerder niet tevreden’ dan wel ‘niet tevreden’ hierover te zijn.

We concluderen dat de het systeem van kwaliteitszorg, en met name de plannings- en verslaggevingsverplichtingen, op zich niet per se slecht vallen bij de Kunstkuur-academies maar dat format waarin dat moet gebeuren meer aandacht verdient. Dat geldt zeker voor het format van het eindverslag, al moeten we hierbij ook aangeven dat slechts een beperkt aandeel van de Kunstkuur-academies al zo een eindverslag heeft moeten indienen. De meeste goedgekeurde Kunstkuur-projecten waren op het moment van de bevraging nog lopende, dus het antwoordpatroon voor dat item leunt op een relatief beperkte ervaring.

Figuur 5.22 Hoe tevreden bent u over de kwaliteitszorg/administratie?

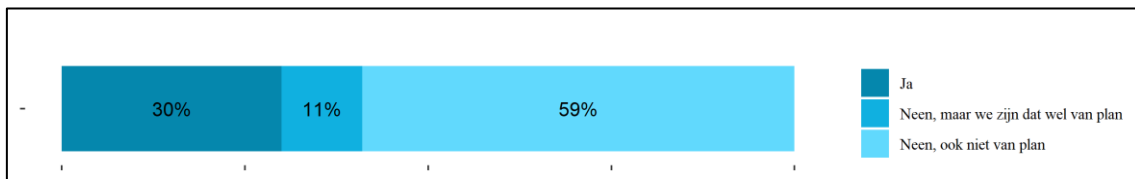

5.3.7 Aanwerving van personeel

We vroegen aan de academies of er voor hun Kunstkuur-project(en) extra personeel werd aangeworven. Dit bleek voor 30% daadwerkelijk het geval te zijn. 11% gaf aan dit nog van plan te zijn. Het Kunstkuur-systeem zet dus niet alleen aan tot een kruisbestuiving van dko en leerplichtonderwijs vanuit de bestaande equipe, maar geeft aan de kant van het deeltijds kunstonderwijs ook aanleiding tot uitbreiding van het personeelsbestand.

Uit de gesprekken met aanvragers bleek dat er erg verschillend wordt omgegaan met personeelsallocatie binnen de verschillende projecten. Zo zijn er aanvragers die veeleer vertrekken vanuit de noden van het zittend personeel: zijn er leraren die interesse hebben in een Kunstkuur-project en/of nood hebben aan bijkomende lestijd? Bij andere aanvragers is dit duidelijk van minder belang en wordt per project gekeken of nieuwe aanwervingen nodig zijn.

Figuur 5.23 Heeft uw academie specifiek voor de uitvoering van een Kunstkuur-project extra personeel angeworven?

Samengevat

Het beeld dat naar voor komt bij de evaluatie van de gunnings- en uitbetalingsprocedure is minder eenduidig dan het geval was voor de aanvraag- en beoordelingsprocedure.

Eenzijds zijn er een aantal factoren die duidelijk positief worden geëvalueerd. Zaken als de ondersteuning via lestijden en de hoogte van het werkingsbudget worden door een duidelijke meerderheid als voldoende beschouwd. Ook de perceptie van zaken als de automatische mails die uitgestuurd worden en de samenwerkingsovereenkomst die gesloten wordt via het digitaal platform zijn vrij positief.

Aansluitend bij de bevindingen uit de vorige sectie is er in dit onderdeel ook kritiek op aspecten gerelateerd aan de beoordeling. Concreet blijkt de inhoudelijke feedback van de jury slechts door een minderheid van de respondenten als écht positief te worden ervaren. Respondenten vonden deze feedback vaak te beknopt en/of abstract om concreet mee aan de slag te kunnen in de uitvoering van het project. Gezien de aanwezige expertise én tijdsinvestering van de commissie, is het jammer dat de mogelijkheden van dergelijke terugkoppeling niet ten volle worden benut.

Wat de duurtijd betreft is er een aanzienlijke groep academies en partnerscholen die graag een langere duurtijd zouden zien.

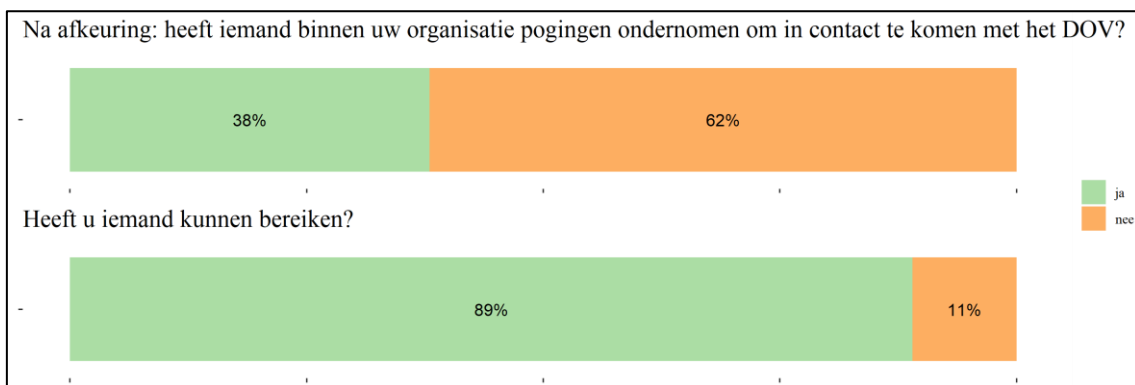
Tot slot is er zeker geen uitgesproken negatieve teneur over de plannings- en verslaggevingsverplichtingen die Kunstkuur-projecten met zich met meebrengen. Enkel het format waarbinnen dit dient te gebeuren is duidelijk voorwerp van kritiek.

5.4 De afkeuringsprocedure

5.4.1 Contactname

38% van de academies gaf in de enquête aan pogingen te hebben ondernomen om contact op te nemen met het Departement Onderwijs en Vorming na afkeuring van hun Kunstkuur-voorstel. De overgrote meerderheid van de academies die dergelijke poging ondernamen, heeft ook daadwerkelijk iemand kunnen bereiken (89%). Uit de rondetafels maken we op dat deze contactnames als opbouwend en zinvol werden ervaren.

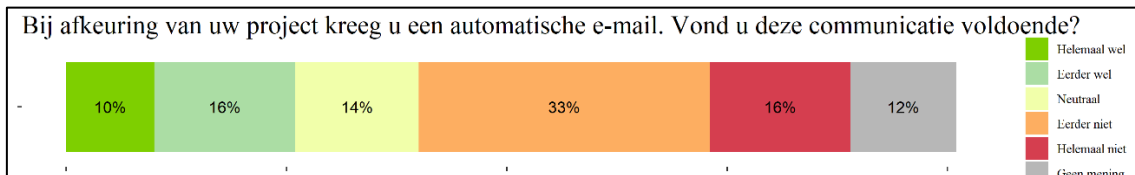
Figuur 5.24 Contactname na afkeuring

Na de afkeuring van het voorstel kregen de indieners in kwestie automatisch een e-mailbericht met de beslissing en een korte argumentatie. De kwaliteit van deze communicatie en argumentatie werd

ook expliciet bevraagd in de survey. Slechts een kwart van de academies met een afgekeurd voorstel vond deze voldoende en overtuigend. Bijna de helft van de respondenten gaf aan dat ze deze schriftelijke communicatie niet voldoende vond, waarvan 16% aangaf dat dit ‘helemaal niet’ het geval was. Dit was een van de meest uitgesproken negatieve antwoordpatronen uit de hele enquête. Uiteraard kan dit gekaderd worden in de ontgoocheling van indieners die hun project afgekeurd zagen. Niettemin blijft de feedback vanwege de beoordelingscommissie belangrijk, net om aanvragers niet te ontmoedigen in de toekomst nogmaals in te dienen én om eventuele nieuwe aanvragen nog beter te maken. De terugkoppeling moet met andere woorden voldoende feedforward en feedup bevatten.

Figuur 5.25 Automatische e-mail

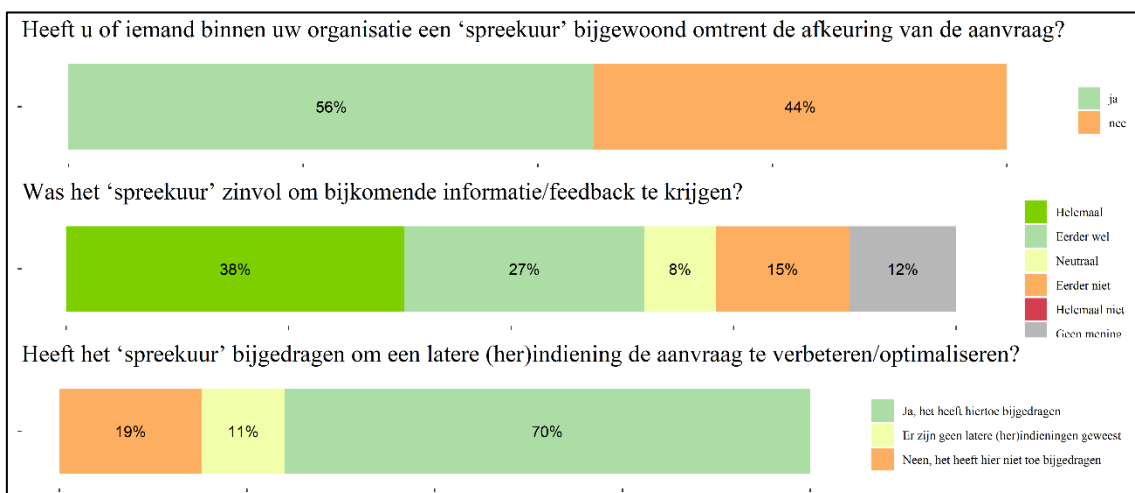

5.4.2 Spreekuur

In het kader van de afgekeurde voorstellen werden zogenaamde ‘spreekuren’ georganiseerd waar bijkomende toelichting kon worden verkregen. Een lichte meerderheid van 56% van de academies gaf aan dat er iemand van hun organisatie aan een spreekuur deelnam. De bevindingen hieromtrent zijn positief van aard. In de survey gaf 65% van de respondenten gaf dat het spreekuur zinvol voor hen was. Voor slechts 15% was dat eerder niet het geval. Ook in de rondetafelgesprekken zijn academies en scholen hier overwegend positief over. De bruikbaarheid van deze gesprekken wordt ook steeds beter, zo wordt geargumenteed.

In de survey werd ook expliciet gevraagd of het bijwonen van een spreekuur heeft geholpen bij een latere (her)indiening. Hier geeft zeven op de tien respondenten aan dat het gesprek effectief heeft bijgedragen. Dit tegenover 19% die hier niet van overtuigd was. 11% van de academies geeft aan later niet opnieuw ingediend te hebben.

Figuur 5.26 Spreekuur

Al deze antwoordpatronen samen geven aan dat het geven van een gedegen en overtuigende argumentatie belangrijk is voor de indieners wiens project werd afgekeurd. De gebruikelijke feedback via

e-mail moet daarbij zeker verder uitgebreid worden. Het face-to-face doorpraten van de aanvraag tijdens een 'spreekuur' lijkt daar zeker al wat aan te verhelpen. Mogelijk kunnen ook nog andere kanalen voor feedback worden ingezet.

Samengevat

Ongeveer vier op de tien partnerschappen kiest ervoor om in contact te treden met het Departement Onderwijs en Vorming na een afgekeurde aanvraag. De bereikbaarheid van de subsidiërende overheid is daarbij zeker een sterk punt.

Een punt waar echter wel duidelijk kritiek op is, is de inhoudelijke verantwoording die uitgestuurd wordt na afkeuring. Voor veel aanvragers is die communicatie onvoldoende.

Bij iets meer dan de helft van de afgekeurde dossiers wordt ingegaan op de uitnodiging om deel te nemen aan een 'spreekuur'. Zij die deelnamen blijken tevreden over de inhoud van dat gesprek evenals de mate waarin het overleg bijdraagt aan de (her)indiening van aanvragen.

6 | Ervaringen van academies die nog geen Kunstkuur-aanvraag indienden

6.1 Inleiding

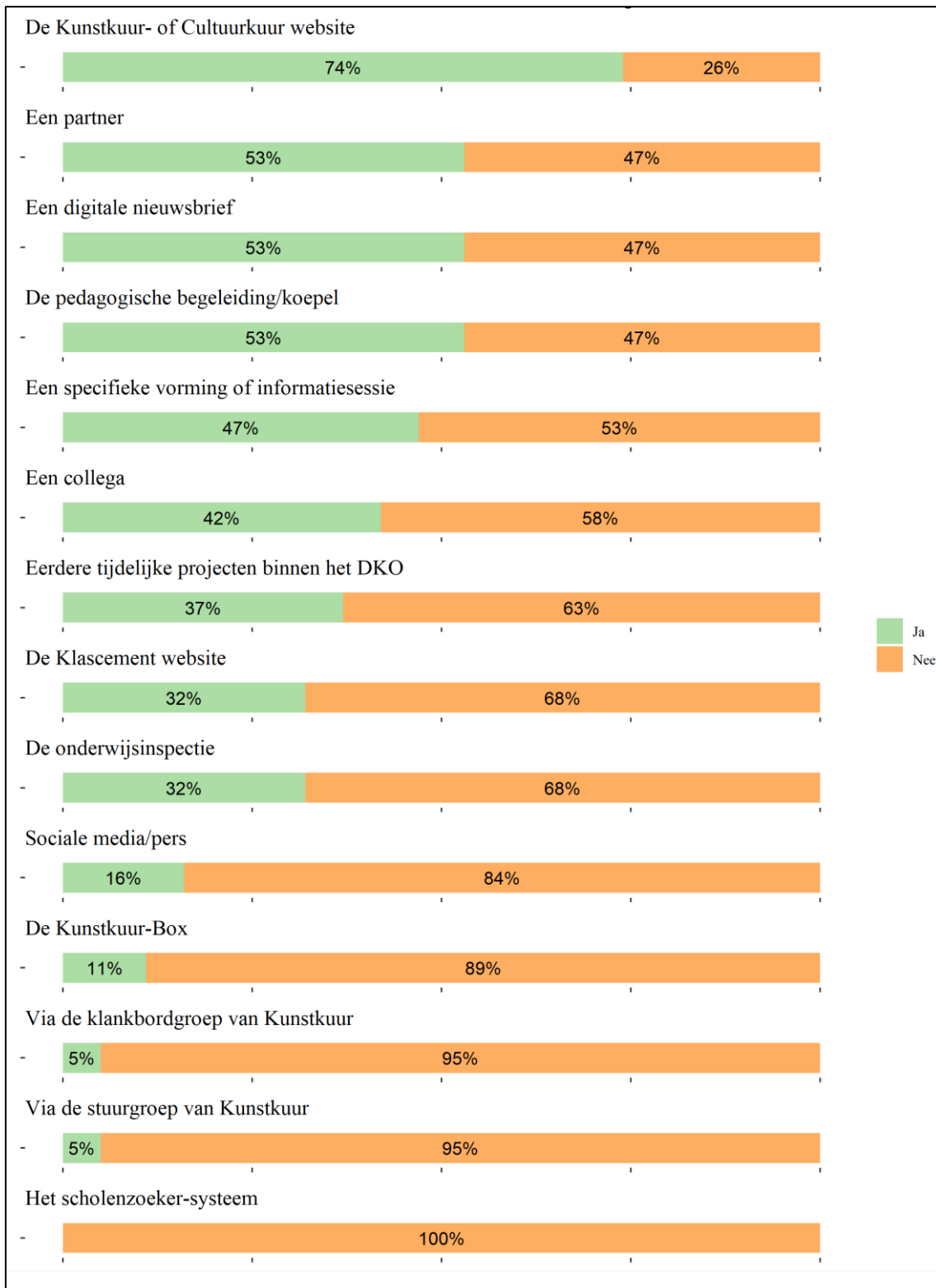
Dit onderdeel van het rapport behandelt de academies die (nog) geen Kunstkuur-aanvraag hebben ingediend maar wel van Kunstkuur op de hoogte zijn. We noemen deze groep van academies verder kortweg de ‘niet-indieners’.

6.2 Kanaal kennisname Kunstkuur

Een eerste vraag die in de survey aan de niet-indieners werd gesteld, gaat dieper in op manieren waarop de academies voor het eerst iets vernamen over Kunstkuur. De respondenten hadden hierbij de mogelijkheid meerdere antwoorden aan te duiden.

Uit de antwoorden werd duidelijk dat de Kunstkuur- of Cultuurkuur-website de voornaamste bron van eerste informatie is voor deze academies. Zo geeft 76% van de respondenten aan dat dit één van de kanalen was via dewelke ze Kunstkuur hebben leren kennen. Daarnaast blijken een partner, een digitale nieuwsbrief en de pedagogische begeleiding/koepel telkens voor net iets meer dan de helft van de academies een kenningsmakingskanaal te zijn. Geen enkele academie gaf aan dat het online scholenzoeker-systeem voor hen tot een introductie tot Kunstkuur heeft geleid.

Figuur 6.1 Via welke kanalen heeft u van Kunstkuur gehoord?

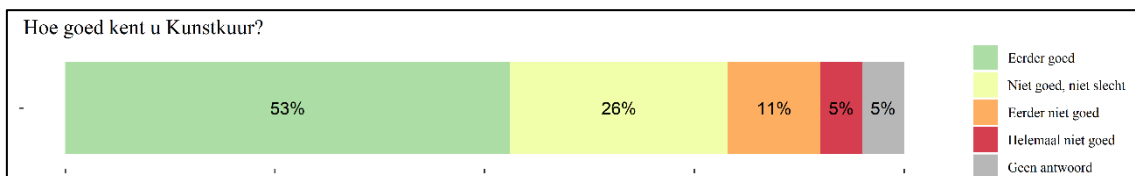
Vervolgens werd ook aan de ‘niet-indieners’ gevraagd hoe grondig hun kennis over Kunstkuur is.

Hieruit bleek dat meer dan de helft stelt dat ze ‘eerder goed’ op de hoogte zijn van Kunstkuur. 26% bleef hier eerder neutraal over maar is dus ook nog steeds enigszins op de hoogte (‘niet goed, niet

slecht'). Slechts 16% van de niet-indieners gaf aan 'eerder niet' tot 'helemaal niet' vertrouwd te zijn met Kunstkuur.

Samengevat kunnen we dus stellen dat de informatie over (het bestaan van) Kunstkuur goed is doorgedrongen in de dko-sector. In absolute getallen zijn er duidelijk slechts weinig academies die nog niet van Kunstkuur hebben gehoord of het systeem nauwelijks kennen. De Kunstkuur-informatie verspreidt zich in de sector vooral via digitale wegen (websites, nieuwsbrieven), maar ook via persoonlijke communicatie (collega's, partners, ...). Ook vormings- en informatiesessies zetten de informatieverspreiding kracht bij.

Figuur 6.2 Kennis Kunstkuur

6.3 Redenen voor niet-indiening

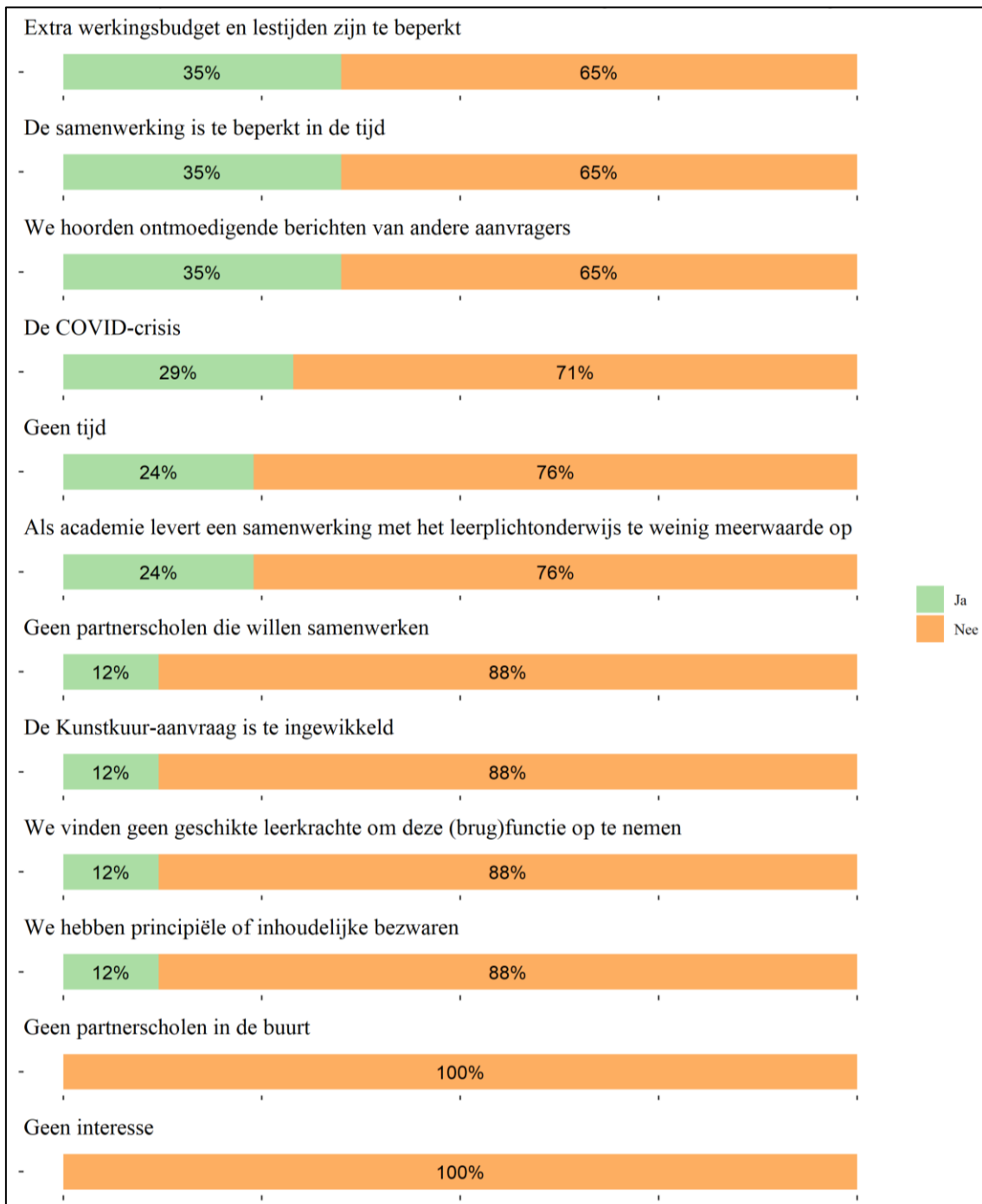
Tot slot werd ook nagegaan welke redenen academies zoal hebben om *geen* Kunstkuur-aanvraag in te dienen.

Uit deze vraagstelling kwam geen eenduidig antwoord naar voor. Wel bleken bepaalde aspecten inherent aan het Kunstkuur-project niet voldoende aantrekkelijk te zijn voor een heel aantal niet-indieners. Zowel de beperkte samenwerkingstijd als het beperkte werkingsbudget zijn redenen waarom bepaalde academies (nog) geen aanvraag indienden.

Niet onbelangrijk is wel het feit dat geen enkele academie aangaf dat 'geen interesse' de reden was om niet in te dienen. Ook principiële bezwaren bleken maar voor enkele academies echt een obstakel te zijn.

Deze antwoordpatronen geven dus wel de indruk dat ook de niet-indieners in de toekomst nog te overtuigen zijn om een aanvraag in te dienen. 'Overtuigen' is hierbij geen willekeurig gekozen werkwoord, want het zal duidelijk meer vragen dat informatieverspreiding om bepaalde niet-indieners te overhalen een dossier in te sturen, de informatiedrempel voor niet-indieners blijkt immers best laag. De hindernis is eerder bij de voorziene *return* bij goedkeuring van het project.

Figuur 6.3 Is er een specifieke reden waarom uw academie tot nu toe nog geen Kunstkuur-aanvraag indiende?

Samengevat

Wat de academies betreft die nog nooit zijn overgegaan tot het indienen van een dossier, blijkt allereerst dat de overgrote meerderheid onder hen wel (tot op een bepaald niveau) op de hoogte is van Kunstkuur. Zo geven bijna acht op de tien academies aan dat ze Kunstkuur een beetje of goed kennen. Gezien de hoge responsgraad bij academies die nog hebben ingediend, kunnen we dus wel stellen dat een gebrek aan kennis over Kunstkuur onder academies geen groot probleem is. Aanvullend geeft drie vierden van de respondenten aan dat ze van Kunstkuur hebben gehoord via de Kunstkuur- of Cultuurkuur-website, wat nogmaals aangeeft dat deze kanalen wijdverspreid zijn binnen de dko-sector.

De redenen waarom de academies in kwestie nog niet tot indiening zijn overgegaan, zijn erg divers, met geen enkele factor die eruit springt. Algemeen kunnen we stellen dat de *return on investment* voor deze academies nog niet hoog genoeg is, de gepercipieerde kosten wegen niet op tegen de baten.

Met deze informatie in het achterhoofd is het aangewezen om in de toekomst vooral sterker in te zetten op het *overtuigen* van niet-indieners en in mindere mate op het hen laten *kennismaken* met Kunstkuur. Net het potentieel van Kunstkuur moet bij deze groep duidelijk nog sterker worden belicht en er moet op een meer individueel niveau worden nagegaan wat hen precies weerhoudt om in te dienen (of welke combinatie van factoren).

7 | Conclusies en aanbevelingen

In dit afsluitend hoofdstuk geven we de belangrijkste conclusies weer. Waar relevant formuleren we ook aanbevelingen voor beleid en praktijk.

7.1 Het Kunstkuur-beleid

7.1.1 Beleidsevaluatie

Kunstkuur als ondersteuningssysteem voor samenwerkingsinitiatieven op het vlak van kunsteducatie loopt sinds 2019 en is dus relatief nieuw. De uitrol van het systeem werd bovendien snel gehinderd door de coronacrisis. In die zin is de evaluatie die we in deze studie maakten een tussentijdse evaluatie en is een herhaling ervan binnen enkele jaren aangewezen.

Aanbevelingen

- We pleiten voor een herhaling van een beleidsevaluatie binnen enkele jaren. Het is wel aangegeven de onderzoeksopzet van die nieuwe evaluatie breder te maken dan deze studie die vooral focuste op de voorwaarden en procedures. Zo kunnen ook de vooropgestelde doelstellingen van Kunstkuur (bv. toeleiding naar dko, leereffecten bij de leerkrachten in partnerscholen, enz.) binnen enkele jaren worden getoetst.

7.1.2 Draagvlak en appreciatie

Uit alle data die we in de loop van dit onderzoek verzamelden, blijkt dat bij de academies en basis-, secundaire en hogescholen een grote tevredenheid bestaat over het bestaan en de principes van het Kunstkuur-programma. Zij die al betrokken zijn in een project spreken over een uitgelezen kans om de twee onderwijssystemen (dco en leerplichtonderwijs) sterker op elkaar te betrekken. Het draagvlak om de Kunstkuur-ondersteuning te behouden is dan ook groot in het onderwijsveld.

Kunstkuur wordt omwille van uiteenlopende redenen geapprecieerd. Zo wordt benadrukt dat Kunstkuur duidelijk aanzet tot een echt partnerschap tussen academies en (hoge)scholen, waarbij de partners van in het begin samen een project uitdenken op basis van de lokale situatie. Eerdere zgn. 'tijdelijke projecten' die ook inzetten op samenwerking waren in vergelijking iets minder gefocust op die afstemming en wisselwerking tussen de partnerorganisaties. Ook het feit dat met alle onderwijsniveaus (van kleuter- tot hoger onderwijs) en dus niet enkel met het basisonderwijs kan worden samengewerkt, wordt als een pluspunt gezien ten opzichte van eerdere ondersteuningsvormen. Kunstkuur staat dus duidelijk voor een positieve evolutie op het vlak van samenwerking.

Dat neemt niet weg dat er in het veld ook kritische (beleids)vragen te horen zijn over Kunstkuur. Veel van die kritische punten hebben betrekking op de procedures. Ze werden in dit rapport in detail beschreven. Een punt waar we - gezien de onderzoeksvragen - in dit rapport niet op ingingen was de inpassing van Kunstkuur in het breder beleid inzake kunst- en cultuureducatie. Dit verdient volgens ons zeker verder onderzoek en debat, al was het maar om na te gaan of Kunstkuur al dan niet in staat is om een tegengewicht te bieden tegen de aanhoudende maatschappelijke en politieke druk op de kunst- en cultuurvakken in leerplicht- en hogescholen. Ook andere, mogelijk onvoorziene, effecten

van Kunstkuur kunnen nog verder worden onderzocht, zoals het risico op de ‘expert-val’: scholen die de verantwoordelijkheid voor een sterk kunst- en cultuurbeleid externaliseren naar een Kunstkuur-project en meer specifiek naar de Kunstkuur-leraar en zo dus zelf net minder inspanningen gaan doen op dat vlak.

Aanbevelingen

- De inbedding van het Kunstkuur-programma binnen een breder beleid om kunst- en cultuur-educatie een sterke plaats te geven in (hoge)scholen is een belangrijk aandachtspunt. Scholen moeten erop gewezen worden dat een Kunstkuur-project (of meerdere projecten) slechts één schakel is in het versterken van het kunst- en cultuurcurriculum, en dat die schakel moet verbonden worden aan andere initiatieven (bv. een schoolbrede visie, andere kunst- en cultuurprojecten, professionaliseringsinitiatieven, goed didactisch materiaal, voldoende tijd in de lesweek, enzovoort).
- Vanuit het perspectief van het centrale beleid betekent dit dat de doelstellingen van Kunstkuur – zoals het verhogen van het cultureel bewustzijn en expressie van leerlingen en studenten – nog kunnen versterkt worden als ook andere beleidsmaatregelen daar rechtstreeks of onrechtstreeks toe aanzetten.

7.1.3 Uitrol en deelname

Sinds de start van Kunstkuur in 2019 werden al 754 aanvragen ingediend en 359 aanvragen goedgekeurd. Meer dan de helft van de academies in Vlaanderen is vandaag betrokken in een Kunstkuur-samenwerking. Ook zij die (nog) niet betrokken zijn in een samenwerking kennen de mogelijkheden van Kunstkuur doorgaans wel.

Kunstkuur kent daarmee een sterkere spreiding dan de gesubsidieerde samenwerkingen van vóór 2018. Kunstkuur is met andere woorden een krachtig uitgerold programma. Toch is die uitrol niet volkomen. Er zijn meer dan 3.500 basis- en secundaire scholen in Vlaanderen. Nauwelijks één op twintig onder hen is betrokken bij een Kunstkuur-samenwerking. Een groei van het Kunstkuur-systeem in termen van aantal betrokken scholen is dus zeker nog mogelijk. Elke school in Vlaanderen heeft immers onderwijsdoelen op het vlak van kunst en cultuur. Gezien veel scholen aangeven moeite te hebben met het bereiken van de eindtermen inzake ‘Muzische Vorming’ (voor basisscholen) en de sleutelcompetentie ‘Cultureel bewustzijn en expressie’ (voor secundaire scholen) is een dergelijke groei zelfs aangewezen. Om die groei effectief te kunnen verwezenlijken moet het totale Kunstkuur-budget uiteraard mee evolueren.

Ook stellen we vast dat er tot op vandaag weinig Kunstkuur-aanvragen worden ingediend in samenwerking met het hoger onderwijs of met scholen voor buitengewoon onderwijs, ondanks het feit dat zij vaak nog niet eerder deelnamen aan een samenwerkingsinitiatief en daarmee feitelijk bevoorreed worden in de gunningsprocedure. Hogescholen en scholen voor buitengewoon onderwijs maken dus meer kans op gunning maar kandideren tegelijk minder. Dit kan te maken hebben met hun spreiding in Vlaanderen (minder scholen en dus minder academies in de buurt om mee samen te werken). Voor de hogescholen kan dit ook liggen aan de (gepercipieerde) relevantie van een Kunstkuur-project voor hun specifieke opleidingen. Het is natuurlijk ook mogelijk dat het te wijten is aan de kennis van de Kunstkuur-maatregel zelf.

Aanbevelingen

- Omdat Kunstkuur intussen een groot draagvlak kent in de onderwijssector, pleiten we ervoor Kunstkuur als ondersteuningsprogramma te behouden en zelfs te versterken. Vanuit het oogpunt van het grote aantal scholen in Vlaanderen is er zeker nog groei mogelijk. Uiteraard kan dit maar als ook het totaalbudget toeneemt.
- De Kunstkuur-communicatie naar academies en zeker naar scholen blijft relevant. Kunstkuur nog meer promoten bij leerplichtscholen zou kunnen tot effect hebben dat de directies van de academies minder energie moeten steken in het zoeken en overtuigen van partnerscholen.
- Ook een gerichte communicatie en promotie bij de hogescholen en de scholen voor buitengewoon onderwijs blijft van belang gezien zij vandaag duidelijk minder vaak Kunstkuur-ondersteuning aanvragen.

7.1.4 Verduurzaming en herindiening

De maximale looptijd van een Kunstkuur-project is momenteel drie jaar. Er wordt dus vanuit gegaan dat die tijd voor de partnerschool voldoende is om zich de door de dko-leraar aangebrachte kennis en praktijken eigen te maken. In de gesprekken met betrokkenen wordt daar echter vaak aan getwijfeld en wordt erop gewezen dat aan het eind van de driejarige periode gedeelde kennis en goede praktijken gemakkelijk (dreigen) verloren (te) gaan. Dit is zeker het geval bij projecten die in de coronacrisis liepen. Verder zijn er ook de academies en scholen die projecttijd verloren door onverwachte personeelwissels. Dit brengt een duidelijke vraag met zich mee om de mogelijkheid tot projectverlenging in het systeem in te bouwen. De Kunstkuur-regelgeving voorziet wel dat eenzelfde partnerschap na een driejarig project opnieuw een aanvraag kan doen, maar als hernieuwde aanvraag zal ze minder in aanmerking voor ondersteuning komen dan een nieuwe aanvraag met dezelfde inhoudelijke kwaliteit.

Aanbevelingen

- We pleiten ervoor om het voor projecten waarvan kan worden aangetoond dat ze nog niet helemaal hun potentieel hebben verwezenlijkt de duurtijd uitzonderlijk te verlengen. Een dergelijke verlenging kan ook voorbehouden worden voor specifieke projecten, zoals samenwerkingsinitiatieven die veel tijd verloren door personeelwissels.
- Elk goedgekeurd project zou de kans moeten krijgen om in de initiële looptijd van het project tijd te voorzien om aan de verduurzaming van de projectresultaten te werken. Dit kan in de vorm van vormingsmomenten voor leerkrachten, een draaiboek voor de school, enzovoort.

7.2 De implementatie van Kunstkuur vandaag

7.2.1 Communicatie over Kunstkuur

- Er zijn de voorbije jaren veel inspanningen geleverd door de Vlaamse overheid om het Kunstkuur-programma kenbaar te maken bij academies en scholen: vormings- en informatiemomenten, nieuwsbrieven, een uitgewerkte Kunstkuur-website, sociale media, de Kunstkuur-box, gedrukte en online publicaties, enzovoort. Deze communicatiestrategieën hebben hun effect niet gemist. Kunstkuur is vandaag bekend in Vlaanderen, zeker bij de academies. In hoeverre dat ook het geval is bij de leerplichtscholen en hogescholen konden we in het bestek van dit onderzoek niet precies nagaan. Hoe dan ook zal het zaak blijven de mogelijkheden van Kunstkuur onder de aandacht te houden in tijden waarin zeker scholen overstelpt worden door informatie. Uit onze studie blijken zeker nieuwsbrieven en websites daarvoor relevante kanalen.

- De Kunstkuur-website is een belangrijke draaischijf in de communicatie rond Kunstkuur. Deze website wordt intens geconsulteerd door de aanvragers van Kunstkuur-ondersteuning. Zij appreciëren de informatie op de website alsook de aanpassingen die de voorbije tijd aan de website zijn gebeurd. Niettemin kan de site op sommige punten nog worden verbeterd.
- Van wezenlijk belang is ook dat, los van de vele beschikbare schriftelijke en audiovisuele informatie op websites, de overheid ook gemakkelijk telefonisch en via e-mail bereikbaar blijft voor specifieke vragen van (potentiële) aanvragers. Dat is vandaag zeker het geval.

Aanbevelingen

- Het is aangewezen de communicatie rond Kunstkuur voort te zetten, zeker ook naar academies en scholen die nog geen aanvraag indienden. In de communicatiemix zijn websites en nieuwsbrieven cruciaal. De mogelijkheid om rechtstreeks in contact te treden met de overheid over aspecten van de aanvraag mag zeker niet worden afgebouwd.
- De communicatie naar de academies en scholen moet er niet alleen op gericht zijn Kunstkuur als systeem uit te leggen, maar moet hen ook begeleiden in het schrijven van een goed aanvraagdossier. Ook de positieve effecten die de projecten voor de academie genereren, kunnen best in de verf worden gezet, zeker bij zij die nog geen projectaanvraag indienden.
- In de communicatie wordt best ook aandacht gegeven aan het beleidsjargon waarin het formulier is opgesteld en wat op dat vlak van de aanvragers wordt verwacht.
- Het etaleren van lopende samenwerkingen (zoals nu al gebeurt op de Kunstkuur- en Klascement-website) zorgt duidelijk voor inspiratie. Om echt als voorbeeld te kunnen dienen voor nieuwe aanvragers worden de getoonde voorbeeldprojecten best nog meer in de diepte beschreven. Dit kan in geschreven vorm maar ook door middel van projectpresentaties op het netwerkmoment dat jaarlijks voor de lopende projecten wordt georganiseerd (d.i. de nieuwe versie van wat eerst het ‘delend netwerk’ werd genoemd).
- De Kunstkuur-website kan best op een aantal vlakken worden aangepast:
 - aan de website wordt - naast de criteria voor de projecten - best ook concrete informatie toegevoegd over de beoordelingspraktijk: de namen van de leden van de beoordelingscommissie, de manier waarop verschillende criteria tegen elkaar worden afgewogen, de interpretatie van de negen criteria, enzovoort;
 - de inbedding van de Kunstkuur-pagina’s in de bredere Cultuurkuur-website moet worden herbekeken. De koppeling tussen ‘Kunstkuur’ en ‘Cultuurkuur’ als aparte merknamen kan best worden verduidelijkt, aangezien er momenteel nog verwarring bestaat.

7.2.2 De aanvraagprocedure

- Uit ons onderzoek maken we op dat de scholen en academies die al een Kunstkuur-aanvraag hebben ingediend tevreden zijn over de stappen die dat vergt. Deze procedure is duidelijk en overzichtelijk. Ook de looptijd van de aanvraagperiode is voor de meeste stakeholders goed, al zouden zij het nog beter vinden mocht de jaarlijkse oproep iets vroeger gebeuren en het webformulier vroeger wordt geactiveerd. Het is verder belangrijk dat de periode tussen de indiening en de bekendmaking van de ondersteuningsbeslissing zo kort mogelijk wordt gehouden.
- Aan het webformulier waarmee de aanvraag moet worden ingediend kunnen nog enkele verbeteringen gebeuren. Vooral de beperkte plaats die wordt gegeven aan aanvragers om het project voor te stellen, werkt voor veel aanvragende academies en scholen eerder als nadeel dan voordeel, ook al is er veel begrip dat de beoordelingscommissie niet op korte tijd veel tekst kan verwerken. Zeker bij de indieners van afgekeurde aanvragen leeft te vaak het gevoel dat de afkeuring ligt aan het feit dat het project onvoldoende kon worden toegelicht.
- Het samen schrijven aan één voorstel binnen de Kunstkuur-applicatie werkt niet voor alle samenwerkingen even goed, bijvoorbeeld omdat deze niet duidelijk maakt wie welke tekstaanpassingen

deed. We hoorden vaak dat de partners het voorstel eerst voorbereiden los van de applicatie en nadien in het formulier copy-pasten.

Aanbevelingen

- Een meerderheid van de academies en scholen pleit ervoor om de tekstvakken in de aanvraag-template uit te breiden. Een meer uitgebreid formulier zou de partners ook toelaten de aanvraag als een gezamenlijk plan voor samenwerking te gebruiken.
- Ook kan overwogen worden om de samenwerkingsinitiatieven zich niet alleen via korte teksten te laten voorstellen, maar ev. ook via een filmpje of een (aanvullend) visueel beeld. De applicatie laat dat momenteel niet toe.
- We bevelen aan dat de overheid onderzoekt of de webapplicatie wordt gebruikt om effectief samen aan een aanvraag te schrijven. Indien dat niet of nauwelijks het geval is, kan worden nagegaan of dat ligt aan de features van de applicatie zelf. Het indienen volgens een ander format kan dan worden overwogen.
- Om het inloggen en ondertekenen in de applicatie te vergemakkelijken, wordt het best gewerkt via Itsme of mijnonderwijs en niet met een aparte Cultuurkuur-login.

7.2.3 De beoordelingsprocedure

- De beoordeling van alle aanvragen gebeurt door een beoordelingscommissie die wordt aangesteld door de minister. We stelden vast dat de manier waarop die commissie wordt samengesteld en de precieze namen van commissieleden bij de indieners van projecten niet of nauwelijks gekend zijn.
- Ook al zijn de beoordelingscriteria die de commissie gebruikt wettelijk vastgelegd (in het besluit van de Vlaamse Regering), toch leven er in de sector duidelijk veel vragen en geruchten over de precieze werkwijze van de commissie. De meeste vragen hebben daarbij betrekking op de manier waarop de vastgelegde criteria worden geïnterpreteerd en hoe zij zich tegenover elkaar verhouden. Zo is niet duidelijk in hoeverre de inhoudelijke criteria meer of minder doorwegen dan de organisatorische criteria (bv. SES-score, of het al dan niet een eerste indiening is, de verdeling over de verschillende onderwijsnetten). De verwarring hieromtrent wordt aangewakkerd door het feit dat de aanvragers enkel feedback krijgen op de inhoudelijke criteria.
- Na de beoordeling krijgen alle aanvragers een e-mail met het bericht of hun project al dan niet is goedgekeurd, samen met een korte inhoudelijke motivatie. In ogen van de aanvragers van de goedgekeurde maar vooral in die van de afgekeurde projecten kan die inhoudelijke motivatie beter. Voor de goedgekeurde projecten kan de communicatie meer concreet en hands-on om zo een goede uitvoering van het project te garanderen. Voor zij die hun projectaanvraag afgekeurd zagen, geeft de schriftelijke terugkoppeling (1) te weinig inzicht in de manier van beoordelen en (2) te weinig feedforward en feedup om een nieuwe aanvraag te kunnen schrijven. Voor hen zouden meer concrete en ook toekomstgerichte tips en tricks zinvol zijn. Het gesprek dat – indien de aanvragers dat willen – volgt op de afkeuring bevat die elementen meestal wel en is voor veel indieners een hulp bij volgende aanvragen.
- Bij relatief veel indieners van afgekeurde projectaanvragen leeft het gevoel dat zij de Kunstkuur-ondersteuning mislopen hebben niet omwille van de inhoud van hun dossier maar omwille van ontbrekende informatie in de aanvraag. Vooral het eerder vernoemde plaatsgebrek in de tekstvakken speelt daarbij een rol. Een afkeuring omwille van het ontbreken van informatie is doorgaans frustrerend voor de indieners en demotiveert hen voor toekomstige aanvragen.
- Sinds 2020 is de slaagkans van een Kunstkuur-aanvraag boven de 50%. Het is belangrijk dit minstens te behouden of - als het budget dat toelaat - dit te laten stijgen om te vermijden dat het aandeel afgekeurde projecten zo hoog wordt dat de aanvragers worden ontmoedigd om in te dienen.
- Tot slot is uit onze studie duidelijk geworden dat de aanvragers best bericht krijgen over de goed- of afkeuring van hun project vóór de Paasvakantie. Dat is immers de periode dat de academies en

scholen de (personeels)planning voor het volgende schooljaar beginnen maken en de aanwerving van nieuwe leerkrachten kunnen organiseren.

Aanbevelingen

- In functie van een verhoogde transparantie van het beoordelingssysteem is het belangrijk dat de overheid de werkwijze van de beoordelingscommissie verder toelicht op onder meer de Kunstkuur-website.
- De schriftelijke terugkoppeling die gaat naar de goedgekeurde projecten moet tegen het licht worden gehouden. Centraal daarbij is de vraag: weten de aanvragers voldoende hoe zij aan de opmerkingen van de commissie kunnen tegemoet komen en hun project goed kunnen uitvoeren.
- De schriftelijke terugkoppeling die gaat naar de afgekeurde projecten moet eveneens tegen het licht worden gehouden. Centraal daarbij is de vraag: weten de aanvragers voldoende op welke punten hun projectaanvraag werd afgekeurd en krijgen ze voldoende informatie en suggesties om de volgende keer wel een succesvolle aanvraag in te dienen.
- Mochten er effectief dossiers afgekeurd worden op grond van het ontbreken van feitelijke informatie, dan kan best de optie worden aangeboden het dossier éénmalig aan te vullen. Het gaat dan niet om een mogelijkheid het dossier inhoudelijk aan te passen, wel om de kans ontbrekende informatie toe te voegen.
- We pleiten ervoor dat de overheid de slaagkans voor de aanvragen nauwgezet blijft monitoren en zeker niet onder de 50% laat zakken.

7.2.4 De gunning en uitbetaling

- Na gunning voorziet het systeem van Kunstkuur in de toekenning van een puntenenveloppe die onmiddellijk wordt omgezet in een pakket van lestijden. Het is aan de besturen van de academies om – in samenspraak met de partner(s) – die lestijden te gaan invullen met ofwel één of meerdere leraren uit de academie dan wel de aanwerving van één of meerdere nieuwe leraren.
- Het werken met die puntenenveloppe is voor alle betrokkenen duidelijk, zo blijkt uit onze bevraging. Tegelijk worden ook de vraag gesteld of het werken met een puntenenveloppe echt nodig is, en of niet beter meteen wordt gewerkt met een berekening in lestijden.
- In een meerderheid van de dossiers wordt een enveloppe voor het maximum van de punten aangevraagd (35 punten of 7 lestijden). Voor veel betrokkenen is dat maximum zeker goed en haalbaar, al hoorden we ook stemmen die pleiten dat maximum wat op te trekken (naar bv. 40 of 45 punten), zeker wanneer de invulling gebeurt door meerdere leraren.
- De hoogte van de werkingsmiddelen kan eveneens op instemming van de sector rekenen. Gemiddeld gezien worden ook de berekening én de manier van uitkering van dat te besteden budget als voldoende ervaren. Ook de flexibiliteit van het systeem wordt geapprecieerd (bv. mogelijkheid om budget mee te nemen naar een volgend jaar van het project, weinig administratieve verantwoording). Verder wordt ook het maximumbudget door een grote groep aanvragers als zeker voldoende ingeschat. Dat neemt niet weg dat voor scholen die bijvoorbeeld minder muzische materialen in huis hebben dit maximumbedrag toch aan de lage kant kan zijn.
- Een belangrijker pijnpunt, dat in alle rondetafels expliciet aan bod kwam, is echter het ontbreken van bijkomende ondersteuning om het Kunstkuur-project te coördineren en/of administratief te ondersteunen (bv. bij de jaarlijkse planning en evaluatie). Ondanks het feit dat de regelgeving wel toelaat om een deel van de Kunstkuur-lestijden in te zetten voor de coördinatie van het project, wordt het coördineren en administratief beheren van Kunstkuur bij nogal wat academies als iets 'extra' ervaren. Dat deze taken voor academies extra zwaar wegen, wordt toegeschreven aan het feit dat zij vaak nauwelijks een middenkader hebben. De coördinatie- en administratieve taken komen bij hen dus vaak terecht bij een directeur of beleidsmedewerker die al overvraagd is. Dit is zeker het geval wanneer er binnen eenzelfde academie veel projecten lopen. Een aantal academies

tracht dit zelf te compenseren door dus een aantal uren vrij te maken voor coördinatie, maar dit is niet overal mogelijk. Het lijkt ook contradictorisch dat academies die zich willen inzetten om de doelstellingen van Kunstkuur waar te maken, daar zelf extra druk van ondervinden.

- Tot slot vermelden we dat de plannings- en verslaggevingsverplichtingen die een Kunstkuur-project met zich meebrengt niet onhaalbaar zijn voor de betrokken academies. De formats waarin die verslaggeving en planning moet gebeuren, kan volgens de betrokkenen weliswaar nog verbeterd worden.

Aanbevelingen

- We suggereren om academies die meerdere Kunstkuur-projecten hebben lopen extra middelen te geven voor de omkadering van die projecten. Deze middelen voor coördinatie en administratie kunnen (per schooljaar) gekoppeld worden aan het aantal Kunstkuur-lestijden dat de academie heeft. Zo kan bijvoorbeeld overwogen worden academies met meer dan 21 Kunstkuur-lestijden (m.a.w. 3 projecten of meer) per week een percentage aan omkaderingsmiddelen te geven. Dit garandeert een goede uitvoering van de projecten, ook administratief gezien, én stimuleert de academies nog meer projectaanvragen in te dienen.
- Indien mogelijk moet overwogen worden het systeem met de puntenenveloppe te vervangen door een systeem dat meteen in lestijden telt.
- Het is aangewezen dat de overheid een traject doorloopt met enkele academies om de formats van planning en verslaggeving meer op hun maat te maken.

- BIJLAGEN -

bijlage 1 Overzicht deelnemers aan interviews en rondetafelgesprekken

Alexandra Vinck	Kunstacademie Hoogstraten	Academie
Andy Dhondt	Stedelijke Academie voor Muziek Woord en Dans Zottegem	Academie
Caroline Asaert	Orfeus	Academie
Dominique Selen	SASK Turnhout	Academie
Fé Verdievel	AGODI	Andere
Filip Demeyere	Academie voor muziek, woord en dans Aalter	Academie
Filip De Roeck	MAAK - Open Huis voor Kunsten	Academie
Geert Bruers	Basisschool Ellikom	Basisschool
Hans Martens	Academie Mechelen	Academie
Hans Scholliers	Academie Buggenhout	Academie
Ingrid Leys	Afdeling Basisonderwijs en Deeltijds Kunstonderwijs	Andere
Jan Fonteyn	Academie Zaventem	Academie
Jan Leyers	CANON Cultuurcel	Andere
Karolien Hamers	Academie Mechelen	Academie
Katrien Beyens	VIBO De Ring	Buitengewoon onderwijs
Katrien Houben	GO! Middenschool en Atheneum Kalevoet	Secundair
Katrien Van Caneghem	Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans Dendermonde	Academie
Katrien Van Iseghem	Afdeling Communicatie	Andere
Katrien Vanhees	GO! Kompaz Zaventem	Secundair
Kimberley De Gheyndt	Vrije Basisschool Jan Ruusbroec	Basisschool
Kristien Van Damme	Kunstacademie Geraardsbergen	Academie
Kurt Speltinckx	Stedelijke Basisschool Het Groene Eilandje	Basisschool
Liesje Oversteyns	Kunstacademie Noord-Limburg	Academie
Lut Moernaut	VBS Opstal	Basisschool
Mieke Quintens	AGODI	Andere
Patricia Bernaerts	Podiumacademie Lier	Academie
Raf Van Brandt	Leeuwse Kunstacademie	Academie
Sabine Mahieu	Academie voor muziek, woordkunst-drama & dans Geel	Academie
Sabine Martens	Odisee	Hogeschool
Sylviane Uyttenhove	Basisschool Klim-Op Herenthout	Basisschool
Tanja Geudens	Gemeentelijke muziekacademie Herenthout	Academie
Wim Smet	Academie Hamme	Academie

bijlage 2 Vragenlijst interviews academies

- De communicatie
- De aanvraagprocedure
- Goedgekeurde aanvragen: de gunnings- en uitbetalingsprocedure (personeel, punten-enveloppe, werkingsbudget, jaarevaluatie)
- Afgekeurde projecten: de evaluatie- en afkeuringsprocedure

Inleidend: licht je meest recente ingediende en/of goedgekeurde project toe. Werden er ook aanvragen afgekeurd?

A. ALGEMEEN

Wat vindt u van Kunstkuur in het algemeen?

- Wat zijn voor u de sterktes en wat zijn de zwaktes van Kunstkuur en de manier waarop dat vandaag wordt uitgerold?
- Hoe zou u in de toekomst Kunstkuur graag zien evolueren?

B. COMMUNICATIE/INFORMATIE OVER KUNSTKUUR

Via welke communicatiekanalen vernam uw academie voor het *eerst* van de Kunstkuur-subsidie?

- Indien via een nieuwsbrief, via welke nieuwsbrief dan?

Wie nam voor uw academie het eerste initiatief om een Kunstkuur-aanvraag in te dienen?

- Hoe verliep dat? Hoe verliep het beslissingsproces? Welke voor- en nadelen werden in de afweging meegenomen? Wat heeft jullie over de streep gehaald?
- Welke personen werden betrokken? Was er samenwerking (en met wie)?
- Bespreek de samenwerking, zowel intern als met de partnerschool. Hoe was de verdeling van het werk? Werd de expertise van de verschillende betrokken partijen ingezet? Wie hield de pen vast bij het dossier?

Wat vindt u van de informatie op de website www.kunstkuur.be bij het voorbereiden van een Kunstkuur-aanvraag?

- Wat kan er beter? Heb je concrete suggesties?
- Is de structuur duidelijk?
- Ken je andere websites die als voorbeeld zouden kunnen dienen voor het optimaliseren van de Kunstkuur-website?

C. AANVRAAGPROCEDURE

Wat was voor jullie als aanvrager de belangrijkste motivatie/doelstelling om één of meerdere Kunstkuur-projecten in te dienen?

- Bijvraag: uit onze enquête blijkt dat voor veel indieners de belangrijkste motieven zijn: ‘meer kinderen en jongeren toeleiden naar dko’ en ‘het verhogen van samenwerkingskansen’ en ‘duurzame banden vanuit de academie met andere lokale scholen en/of maatschappelijke instanties’.
 - o Waarom zouden deze motieven zo hoog scoren?
 - o Waarom scoren de onderwijsdoelen laag?

Hoe beoordeelt u de gehele aanvraag- en gunningsprocedure?

- Heeft u de indruk dat er op een correcte en rechtvaardige manier beoordeeld wordt?
- Idem voor algemene transparantie?
- Wat kan er volgens u beter? Welke ingrepen moeten er gebeuren?

Welke suggesties heeft u ter verbetering van de aanvraag- en gunningsprocedure?

D. GUNNINGS- EN UITBETALINGSPROCEDURE

Is de voorziene subsidie en ondersteuning voldoende om de doelstellingen van de goedgekeurde project(en) te verwezenlijken?

- Hoogte van de subsidie?
- Wordt de subsidie altijd efficiënt ingezet en ingezet waarvoor ze bedoeld is? Waarom soms niet?
- Opdeling in werkings- en personeelssubsidie?
- Looptijd?

E. DE AFKEURINGSPROCEDURE

Uit de kwalitatieve antwoorden bleek veel onduidelijkheid/frustratie te bestaan rond het indienen van identieke projecten in verschillende edities. Veel scholen zien dit als een manier om een succesvol/veelbelovend traject verder te zetten en uit te bouwen. Maar dit wordt veelal gepenaliseerd binnen de beoordeling.

- Hoe kijken jullie daarnaar?

Wat vond je van de bijkomende informatie bij de afkeuring?

- In de kwalitatieve antwoorden kwam naar voor dat veel indieners met afgekeurde projecten graag een soort ‘recht van antwoord’/manier om bijkomende informatie te verschaffen zouden willen. Hoe kijkt u hiernaar?

Bij afkeuring van het project kreeg u een e-mail met deze beslissing en een korte argumentatie van de beoordelingscommissie. Vond je deze communicatie voldoende en overtuigend?

- Bijvraag: uit onze enquête blijkt dat de gestandaardiseerde e-mail met informatie over de afkeuring vaak als onvoldoende wordt beschouwd. Zijn er manieren om dat te verhelpen?

Na de afkeuringsbeslissing: heeft u of iemand binnen de organisatie nog pogingen ondernomen om in contact te komen met de subsidiërende overheid om meer informatie/feedback te verkrijgen?

Heeft u of iemand binnen de organisatie een 'spreekuur' bijgewoond omtrent de afkeuring van de aanvraag?

Was het 'spreekuur' zinvol om bijkomende informatie/feedback te krijgen?

Heeft u verder nog opmerkingen/suggesties wat betreft de procedure na afkeuring?

bijlage 3 Structuur rondetafels

A. INTRODUCTIE

- Verwelkoming + opname / anonieme verwerking

B. VOORSTELLING AANWEZIGEN

- Vermelding naam + organisatie
- Hoeveel ervaring met Kunstkuur? Hoeveel projecten heeft men ingediend/afgekeurd?

C. WORDCLOUD (x2)

- Wat zijn de sterktes van Kunstkuur (algemeen)?
- wat zijn de zwaktes van Kunstkuur (algemeen)?

D. KUNSTKUURPROCEDURE

Welke aspecten van de aanvraagprocedure zouden voor u beter kunnen?

→ Rondetafel van 13 oktober en 18 oktober: M.b.v. een puntensysteem op 5 om prioriteit van bespreking te bepalen.

→ Rondetafel van 20 oktober: vereenvoudigd systeem met aanduiding wat de voornaamste aandachtspunten zijn (verloopt technisch iets sneller en bekomt hetzelfde resultaat).

- Informatieverspreiding
- Partners zoeken
- Feitelijk aanvraagdossier voorbereiden en indienen
- Jurering en goed/afkeuring
- Communicatie over goed/afkeuring
- Uitbetalingsprocedure + hoogte subsidies (personeel, werking, coördinatie)
- Delend netwerk
- Rapportering (jaarlijkse verslaggeving/jaarplanning en eindverslag)
- Nazorg: spreekuur en andere feedback/verduurzaming

We halen hier de vier belangrijkste 'knelpunten' uit.

→ Hieraan besteden we het meeste tijd (i.f.v. tijdsbewaking).

→ Daarna overlopen we de overige punten, indien daarover ook nog bemerkingen/suggesties zijn.

bijlage 4 Input wordclouds door rondetafel-deelnemers

A. Wat zijn de voornaamste algemene sterktes van Kunstkuur?

Driejarige samenwerking	Verbindend	Samenwerking
Extra uren	Nog onbekend	Het delen van expertise tussen DKO en basisonderwijs
Leren van elkaar	Tijdelijk ... te tijdelijk	Uitwisselen werkvormen
Expertisedeling	Mooie kans voor kinderen om kunstacademie te leren kennen	Leerlingen leiden naar dko
Uitwisseling	Kansen creëren	Bagage van de leerkrachten van de academie meenemen in het gewone basisonderwijs
Ondersteuning op vlak van muzische vorming	Delen andere schoolculturen	Werken naar duurzame verandering
Inspirerend	Verfrissend	Enthousiasmeren van leerkrachten
Uitwisseling	Cultureel bewustzijn verhogen	Expertisedeling
Inhoudelijke vrijheid	Drempelverlagend	Enthousiasme bij kinderen zien en ook bij de leerkrachten
Toeleiding vrije tijd	Eye opener	Kennismaken met een andere wereld
Verwondering	Iets vreemds minder vreemd maken	Aandacht vergroten
Kunst korter bij brengen	Onze leerlingen hun kijk op kunst verbreden	Technieken aanleren
Over het muurtje kijken		

B. Wat zijn de voornaamste algemene zwaktes van Kunstkuur?

Doekje voor het bloeden	Te tijdelijk	Planlast
Overlegtijd vinden	Niet altijd gelijklopend met de thema's binnen de school	Beoordeling ingestuurde projecten
Blijft tijdelijk en vrij vluchtig	Leerkrachten vinden	Aanvragen en verduidelijking vragen
Geen administratieve uren die tegenover Kunstkuur staan	Te tijdelijk	Aanvraagprocedure
Kan altijd meer	Je weg vinden op de website	Geen administratieve omkadering
Momenten tot overleg zoeken	Aanstelling personeel	Zeer intens voor de Kunstkuurleerkrachten, intenser dan hun uren op de academie
Problemen van de lerarenopleiding oplossen	Structureel een hele organisatie	Criteria goed/afkeuring niet altijd transparant
Te kort	Dossier indienen is niet vanzelfsprekend	Tijd voor co-creatie structureel zoeken

Referenties

- Carlisle, K. (2011). Arts Education Partnerships: Informing Policy through the Development of Culture and Creativity within a Collaborative Project Approach. *Arts Education Policy Review*, 112(3), 144-48.
- Catterall, J., & Waldorf, L. (1999). Chicago Arts Partnerships in Education summary evaluation. In E. Fiske (Ed.), *Champions of change: The impact of the arts on learning* (pp. 47-62). Washington, DC: The Arts Education Partnership and The President's Committee on the Arts and the Humanities.
- De Backer, F., Groenez, S., Vermeersch, L., Lombaerts, K. (2016). *Is kiezen een koud kunstje? Studie van determinanten van leerloopbanen van leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs*. Leuven - Brussel: HIVA-KU Leuven/Vrije Universiteit Brussel.
- Galton, M., McLellan, R., Steward, S., & Page, S. (2012). *The impact of the Creative Partnership programme on the wellbeing of children and young people*. Newcastle upon Tyne: Creativity, Culture & Education.
- Harland, J., Lord, P., Stott, A., Kindler, K., Lamont, E., & Ashworth, M. (2005). *The Arts-Education Interface: a Mutual Learning Triangle?* Slough: NFER.
- Konings, F. E. M., & van Heusden, B. (2014). Evaluating partnerships, or how to Evaluate the Contribution of Cultural Institutions to an Integrated curriculum for Culture Education in Primary Schools. In O'Farrell L., Schonmann S., Wagner E. (Eds.). *International Yearbook for Research in Arts Education*. Münster/New York: Waxmann, 66-79.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook* (2nd ed.). Sage Publications, Inc.
- Onderwijsinspectie (2016). *Onderzoek naar de tijdelijke projecten deeltijds kunstonderwijs* (schooljaar 2015-2016). Brussel: onderwijsinspectie. <https://www.onderwijsinspectie.be/sites/default/files/atoms/files/TIJDELIJKE%20PROJECTEN.pdf>.
- Remer, J. (2010). From Lessons Learned to Local Action: Building Your Own Policies for Effective Arts Education. *Arts Education Policy Review*, 111(3), 81-96.
- Smet, P. (2011). *Kunst Verandert! – Inhoudelijke vernieuwing deeltijds kunstonderwijs – Conceptnota*. Brussel: Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
- Smet, P. (2012). *Discussietekst Inhoudelijke vernieuwing deeltijds kunstonderwijs – 2de nota*. Brussel: Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming. Vlaamse Regering, 2015.
- Vermeersch, L. (2017). *Connecting the dots. On improving the links between education, culture, and the arts* (PhD). Brussel: Vrije Universiteit Brussel.
- Vlaamse Regering. (2015). *Conceptnota DKO. Conceptnota van de Vlaamse Regering op voorstel van Vlaams Minister van Onderwijs Hilde Crevits*. Brussel: Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming.
- Werkgroep Inhoudelijke vernieuwing DKO (2008). *Verdieping/Verbreiding. Perspectieven voor inhoudelijke vernieuwing van het deeltijds kunstonderwijs*. Brussel: Departement Onderwijs en Vorming.